

RADA I BURMISTRZ MIASTA MSZCZONÓW

STRATEGIA ROZWOJU MSZCZONÓWA DO 2020 ROKU

(AKTUALIZACJA- stan na wrzesień 2007r.)

Mszczonów, wrzesień 2007

WSTĘP	4
Rozdział I	6
DIAGNOZA	6
1. PRZESTRZENNE I FUNKCJONALNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA	6
1.1. Uwarunkowania przestrzenne	6
1.2. Uwarunkowania i charakterystyki funkcjonalne w zakresie głównych powiązań Mszczonowa z otoczeniem	8
2. RYS HISTORYCZNY	11
3. LUDNOŚĆ	12
3.1. Struktura ludności miasta i gminy Mszczonów	12
4. ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE	15
4.1. Dynamika i struktura bezrobocia w Gminie Mszczonów w latach 2000-2007	15
5. Bezpieczeństwo	22
6. Gospodarka	23
7. Usługi	26
7.1. Instytucje otoczenia rynkowego	27
8. Infrastruktura techniczna	29
8.1. Drogi	29
8.2. Drogi krajowe	29
8.3. Drogi powiatowe	30
8.4. Drogi gminne	30
8.5. Komunikacja samochodowa	31
8.6. Energetyka	31
8.7. Wodociągi	33
8.8. Kanalizacja deszczowa	35
8.9. Kanalizacja sanitarna	35
8.10. Ciepłownictwo	36
8.11. Telefonizacja	36
8.12. Zarządzanie jakością	36
8.13. Informatyzacja	37
9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	37
9.1. Oświata	37
9.2. Opieka Społeczna	40

9.3 Służba Zdrowia	42
9.4 Kultura	42
9.5 Sport, rekreacja, turystyka	44
9.6 Działalność organizacji pozarządowych	45
9.7 Promocja miasta i gminy	45
10. ŚRODOWISKO	48
10.1 Zanieczyszczenie powietrza	48
10.2 Hałas	48
10.3 Gospodarka odpadami	48
11. GOSPODARKA MIESZKANIOWA	49
12. GOSPODARKA KOMUNALNA	50
12.1 Charakterystyka terenów miasta	50
12.2 Charakterystyka terenów gminy	50
12.3 Zasoby Komunalne	51
12.4 Oferta dla inwestorów	52
13. STRUKTURA PRZESTRZENNA MIASTA	54
13.1 Bariery rozwoju miasta	54
13.2 Stan prawny miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	54
14. ROLNICTWO	54
15. DZIEDZICTWO KULTUROWE	63
16. FINANSE GMINY	69
17. REALIZOWANE I PLANOWANE INWESTYCJE	70
Rozdział II	
ANALIZY SEKTOROWE I ANALIZA ZBIORCZA SWOT	73
Rozdział III	
CEL NADRZĘDNY I CELE STRATEGICZNE	84
Rozdział IV	
CELE OPERACYJNE I ZADANIA	85
Rozdział V	
ZGODNOŚĆ STRATEGII MSZCZONOWA ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU (wojewódzka, krajowa)	94
Rozdział VI	
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	94
Rozdział VI	
MONITORING, AKTUALIZACJA I ZAŁOŻENIA WDROŻENIA STRATEGII	100

WSTĘP

Mszczonów jest jednym z najdynamiczniej rozwijających się miast w kraju. Dowodem tego jest chociażby duża liczba polskich i zagranicznych inwestorów, którzy bardzo intensywnie inwestowali w Mszczonowie w ostatnich 15 latach. Kolejne firmy zabiegają o możliwość zainwestowania. Dzięki temu jeszcze do niedawna rzemieślnicze miasteczko stopniowo przeistacza się w prężny ośrodek logistyczno-przemysłowy.

Prezentowana strategia rozwoju jest dokumentem kompleksowym obejmującym całość problematyki rozwoju miasta i gminy tj. strefę gospodarczą, społeczną oraz zagadnienia związane ze środowiskiem naturalnym.

Strategia jest dokumentem wewnątrznie spójnym zawierającym propozycje pożądanego kierunku rozwoju w okresach; 10-letnich – cele strategiczne, 3-letnich – cele operacyjne, 1-2-letnich – zadania i projekty realizacyjne. Zostały rozpoznane w planie oraz zidentyfikowane w wyniku wszechstronnej analizy stanu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy-diagnoza oraz opracowanych sektorowych analiz i zbiorczej analizy SWOT tj. sił i słabości w układzie wewnętrznym- miasto i gmina oraz szans i zagrożeń w układzie zewnętrznym. Tak więc wprowadzone do strategii zapisy odzwierciedlają zarówno lokalne warunki działania jak i procesy zachodzące w otoczeniu, mające wpływ na rozwój gminy.

Przy formułowaniu zapisów strategii uwzględniono także wymogi i prawidłowości wynikające z funkcjonowania gospodarki w warunkach rynkowych. Strategia zawiera także odniesienie do powszechnie funkcjonujących nośników rozwoju w jednostkach terytorialnych szczebla lokalnego. Główny akcent strategii został położony na działanie stymulujące rozwój gospodarczy, w efekcie którego dążyć się będzie zarówno do poprawy konkurencyjnej pozycji miasta i gminy jak i warunków bytowych jej mieszkańców.

Strategia jest dokumentem otwartym co oznacza, iż poszukiwać się będzie w szeroko rozumianym środowisku partnerów do jej realizacji. Stanowi więc ona swego rodzaju ofertę współpracy skierowaną do wszystkich uczestników społeczno-gospodarczego procesu rozwoju miasta i gminy. Strategia jest dokumentem elastycznym co oznacza, iż zapisy w niej zawarte będą weryfikowane i aktualizowane w zależności od kierunków i trendów przebiegu procesów społeczno-gospodarczych tak w gminie jak i w otoczeniu. Służyć temu będzie zawarty w strategii system monitoringu. Strategia rozwoju Mszczonowa spełnia wszystkie wymagania metodologiczne stawiane przed tego rodzaju dokumentami. W związku z tym może ona być wykorzystywana do ubiegania się o krajowe i zagraniczne środki pomocne dla potrzeb osiągnięcia zapisanych w niej celów i realizacji zadań. Posiadanie strategii jest powszechnie uznawanym wymogiem stawianym przed samorządami. Jest ona bowiem wyrazem umiejętności kompleksowego myślenia i zarządzania jednostkami terytorialnymi w warunkach gospodarki rynkowej. Posiadanie strategii uwiarygodnia bowiem władze lokalne zarówno w jednostkach administracji wyższego szczebla wśród inwestorów, instytucji i organizacji poza rządowych jak i społeczeństwa lokalnego. Podkreślić należy, iż podmiotem strategii są władze lokalne, przy czym szeroko rozumiane środowisko lokalne jest postrzegane jako partner w jej realizacji. Istotnym jest, iż osiągnięcie celów zapisanych w strategii przyczyni się do rozwoju poszczególnych jednostek gospodarczych i poprawy warunków życia mieszkańców.

Rozdział I

DIAGNOZA

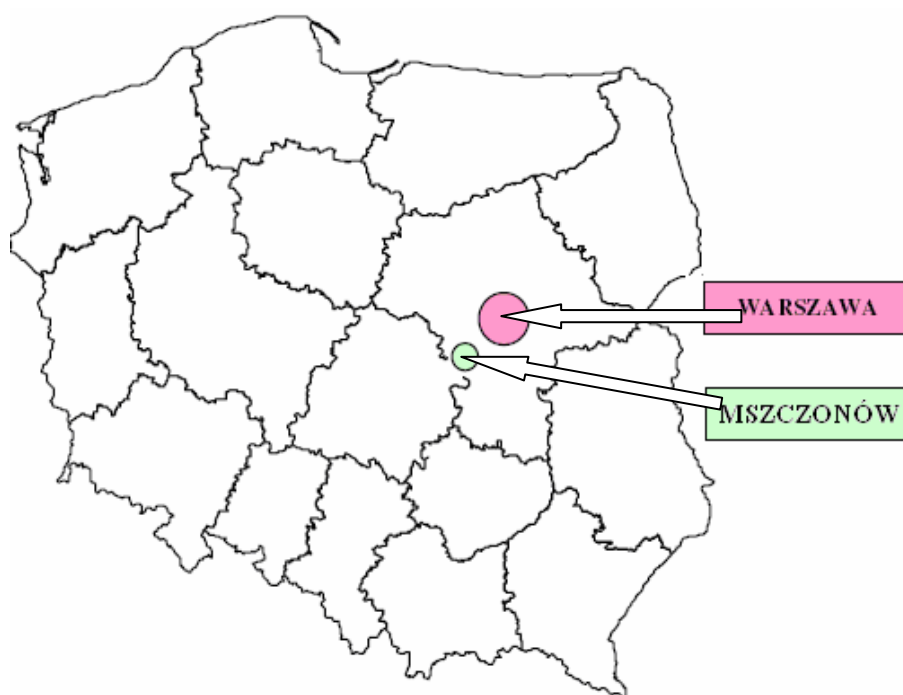
1. PRZESTRZENNE I FUNKCJONALNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA

1.1. Uwarunkowania przestrzenne

Miasto i gmina Mszczonów o łącznej powierzchni 151,92 km² położone są w południowo-zachodniej części województwa mazowieckiego, pomiędzy dwiema dużymi aglomeracjami miejskimi tj. Łodzią i Warszawą. Geograficzne tereny miasta i gminy leżą na Nizinie Mazowieckiej w Kotlinie Warszawskiej.

Samo miasto Mszczonów zajmuje powierzchnię 8,6 km² i położone jest w odległości 45 km od Warszawy i 90 km od Łodzi, przy trasie Warszawa-Katowice /E-8/ i na szlaku przejazdowym TIR-ów – trasa międzynarodowa nr 50. Tu też krzyżują się dwie trasy kolejowe: Centralna Magistrala Kolejowa i trasa kolei towarowej wschód-zachód /Słubice-Terespol/.

Mapa. Lokalizacja Miasta i Gminy Mszczonów

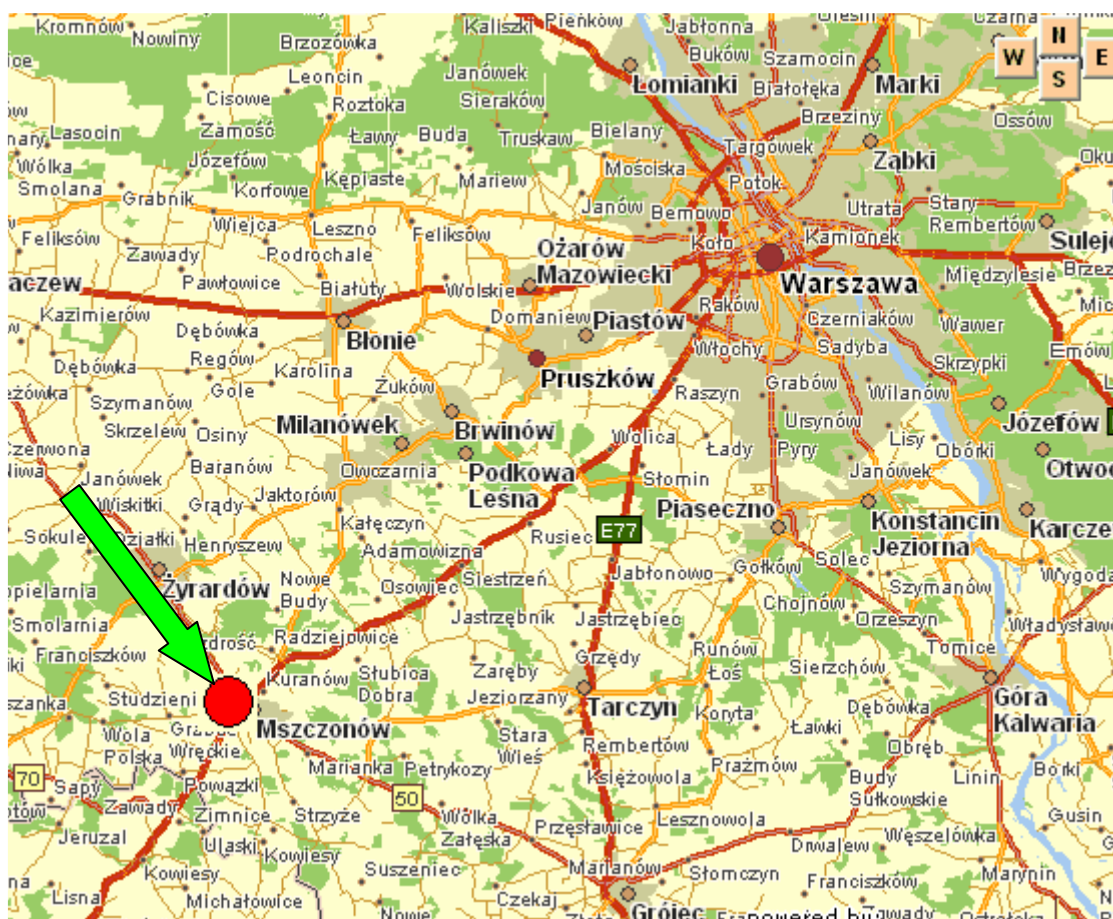

Źródło: Opracowanie własne

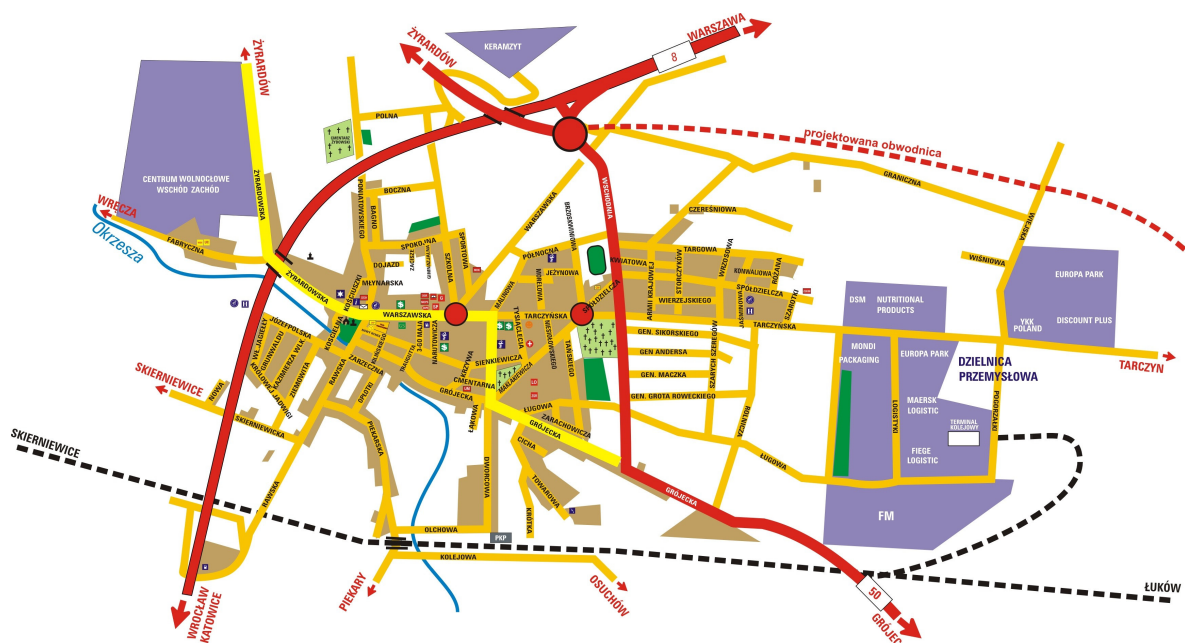
Mszczonów liczący na koniec 2007 roku 6477 mieszkańców położony jest na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych:

- drogowych: Warszawa-Wrocław (droga krajowa nr 8) z trasą TIR-owską wschód-zachód (droga krajowa nr 50),
- kolejowych: Centralnej Magistrali Kolejowej (z południa na północ) z linią kolejową Berlin-Moskwa (Skierniewice- Pilawa- Łuków) ze wschodu na zachód.

Mapa. Lokalizacja Miasta i Gminy Mszczonów.

Mapa. Miasto Mszczonów

Przebieg od strony północnej i zachodniej miasta drogi krajowej nr 8 spowodował ograniczenie rozwoju miasta w tych kierunkach, dlatego rozbudowa miasta systematycznie przesunęła się w kierunku wschodnim.

Gmina Mszczonów obejmuje powierzchnię 143,3 km². W 2007 roku na terenie gminy znajdowało się 67 wsi skupionych w 34 sołectwach zamieszkałych przez 4958 mieszkańców. Od strony południowo-wschodniej gmina graniczy z terenami powiatu grójeckiego. Od strony południowo-zachodniej gmina graniczy z terenami powiatu rawskiego. Na terenie gminy biorą swój początek następujące rzeczki: Okrzesza, Pisia, Jeziórka, Korabiewka.

1.2 Uwarunkowania i charakterystyki funkcjonalne w zakresie głównych powiązań Mszczonowa z otoczeniem

Dominujące funkcje miasta i gminy:

- funkcja mieszkaniowa
- funkcja przemysłowo-rzemieślnicza
- funkcja handlowo-usługowa
- funkcja rolniczo-sadownicza

Mszczonów zintegrowany jest z województwem i innymi regionami kraju poprzez różnorodne powiązania, jak:

▪ **powiązania gospodarcze**

- rynkiem zbytu dla mszczonowskiego rzemiosła i rolnictwa jest teren całego kraju
- firma deweloperska: Europa Distribution Center Sp. z o.o. działa na rzecz pozyskiwania inwestorów krajowych i zagranicznych
- firmy logistyczne: francuska firma logistyczna FM-Logistic, z której usług korzystają m.in.: tacy potentaci jak – Procter & Gamble, Nestle, Panasonic, Michalin, Adidas; francusko-niemiecka firma MOSTVA specjalizująca się w transportowaniu i dystrybucji samochodów różnych marek, duńska firma logistyczna – MAERSK, niemiecka firma logistyczna – FIEGE, niemiecka firma DISCOUNT PLUS posiadająca na terenie Mszczonowa magazyny i centrum dystrybucyjne zaopatrujące sieć sklepów,
- firmy produkcyjne: holenderska firma DSM Nutritional Products – produkująca witaminy dla zwierząt, amerykańsko-australijsko-afrykańska (RPA) firma Mondi Packaging Warsaw zajmująca się wytwarzaniem opakowań tekturowych, belgijska firma ERGON – producent struno-betonów, japoński producent suwaków – YKK, francuski producent styropianu i opakowań styropianowych KNAUF, SOLE – polski dystrybutor materiałów kamieniarskich, firma LIS – MEBLE, KORNAK – odlewnia żeliwnych wkładów kominkowych, KERAMZYT – producent materiałów budowlanych, Warszawskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych, POLSPED Gerlach, DREW-SMOL, BUDOKRUSZ.
- zlokalizowane na terenie miasta zakłady administracji i usług dają miejsca pracy zarówno dla mieszkańców Mszczonowa jak i ościennych powiatów. Mieszkańcy miasta i gminy znajdują również zatrudnienie na terenie województwa mazowieckiego
- miasto stanowi rynek zbytu dla okolicznych producentów płodów rolnych

- **powiązania infrastrukturalne**

- poprzez sieć dróg i linie kolejowe
- poprzez sieć telekomunikacji kablowej i bezprzewodowej
- poprzez linie przesyłowe energii elektrycznej i gazu

- **powiązania społeczno-kulturalne**

- oświata: do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczają również dzieci z sąsiednich wiosek należących terytorialnie do gmin: Radziejowice, Puszcza Mariańska i Żabia Wola. W szkołach ponadgimnazjalnych zdobywają wiedzę uczniowie okolicznych gmin, a młodzież z Mszczonowa dojeżdża do szkół w Żyrardowie, Grodzisku Mazowieckim, Pruszkowie, Warszawie i Skierniewicach. Absolwenci szkół maturalnych studiują głównie w Warszawie i Łodzi oraz na studiach licencjackich w Łowiczu i Skierniewicach i Żyrardowie. Dla osób dorosłych działa szkoła średnia znajdująca się w Zespole Szkół oraz kształcenie ustawiczne w formie kursów, które prowadzi Gminne Centrum Informacji w Mszczonowie.
 - kultura:
na terenie miasta działa Mszczonowski Ośrodek Kultury (MOK); mieszkańcy miasta i gminy korzystają także z usług warszawskich placówek kulturalnych.
 - służba zdrowia:
Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w Mszczonowie i Osuchowie zabezpieczają pierwszą pomoc mieszkańcom miasta i gminy. Z opieki szpitalnej ludność naszego terenu korzysta z ośrodków w Żyrardowie i Grodzisku Mazowieckim, a z usług specjalistycznych w Warszawie i Łodzi. Filia pogotowia ratunkowego w Mszczonowie powstała w 2001 roku, zapewnia szybką pomoc w nagłych wypadkach.
- **powiązania ekologiczne**
- do oczyszczalni zwożone są ścieki z dołów gnilnych z sąsiednich gmin: Radziejowice i Żabia Wola,

- Zbiornica Sanitarna Zwierząt Padłych obejmuje swą działalnością teren sąsiednich gmin,
- mieszkańcy wsi Kuranów, Słabomierz, Zboiska gm. Radziejowice otrzymują wodę ze stacji uzdatniania w Mszczonowie.

2. RYS HISTORYCZNY

Mszczonów stolica dawnego powiatu ziemi sochaczewskiej istniał już w początkach XII wieku jako książęca wieś targowa.

Położony na terenie pagórkowym przeciętym doliną rzeki Okrzeszy spełniał rolę ośrodka handlowego leżącego na tzw. „szlaku bursztynowym” wiodącym z północy na południe. Dzięki rozwojowi handlu, rolnictwa i rzemiosła wieś szybko rozrasta się w dużą osadę podniesioną do godności miasta w dniu 22 marca 1377 roku przez księcia Ziemiowita Mazowieckiego III.

W 1437 roku Ziemiowit V obdarzył miasto prawem chełmińskim i uwolnił je od wszelkich podatków i obciążeń.

Od 1660 roku Mszczonów był stolicą starostwa niegrodowego.

Wybuchające często pożary niszczyły miasto powodując opóźnienie a nawet cofanie jego rozwoju. Największe pożary wybuchały w latach 1696, 1800, 1862.

W 1860 roku w Mszczonowie zamieszkiwało 3469 mieszkańców. Miasto posiadało ratusz, nowy kościół zbudowany w 1840 roku, szeroko rozwinięte rzemiosło.

Ogromny pożar, który wybuchł 9 października 1862 roku zniszczył wielowiekowy rozwój miasta. Pozostało zaledwie 30 budynków, w tym szopa na sprzęt strażacki. Po tym pożarze Mszczonów nie mógł odzyskać swego przodującego miejsca w okolicy. Przed I wojną światową zostaje uruchomiona fabryka zapalek pracująca do 1933 roku. We wrześniu 1939 roku najeźdźca hitlerowski w odwecie za odbicie miasta przez wycofujące się w kierunku Warszawy pododdziały Armii Łódź zniszczył w około 80% istniejącą budowlę, a zakładnicy w osobach: ks. Józefa Wierzejskiego, burmistrza Aleksandra Tańskiego i lekarza Stanisława Zarachowicza zostali rozstrzelani pod murem kościoła. Po wojnie następuje powolna lecz sukcesywna odbudowa i rozwój miasta. Na bazie dawnej zapalczarni uruchomione zostają zakłady przemysłu lekkiego (późniejsze odzieżowe).

W latach 60 wybudowane zostaje Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszyw Lekkich KERZMZYT.

Rozwija się rzemiosło. Powstaje budownictwo spółdzielcze.

W 1990 roku w wyniku reformy ustroju państwa stając się jednostką samorządu terytorialnego miasto-gmina uzyskało osobowość prawną, gwarancje konstytucyjne, ochronę sądową i samodzielność podejmowania decyzji w określonym prawem zakresie. Gmina uzyskała także pełnię praw majątkowych poprzez powołanie kategorii mienia komunalnego.

Zgodnie ze swą wielowiekową historią na terenie miasta i gminy rozwija się rzemiosło i handel.

3. LUDNOŚĆ

3.1 Struktura ludności miasta i gminy Mszczonów

Na terenie miasta i gminy Mszczonów w 2007 roku zamieszkiwało 11435 mieszkańców, w tym na terenie miasta 6477 mieszkańców. Liczba ta wskazuje, iż Mszczonów należy do miast z liczbą ludności od 5 do 10 tysięcy. Takich miast w Polsce jest 181 i stanowią jedną trzecią wszystkich miast w kraju. Jednakże ponad połowa, bo 103 na 181, to miasta liczące od 5 do 7 tysięcy ludności.

Strukturę ludności miasta i gminy Mszczonowa w latach 2006-2007 przedstawiają poniższe tabele

Tabela. Ludność Miasta Mszczonów w latach 2006-2007.

rok	Przedział wiekowy										RAZEM		
	0-6		7-15		16-19		20-65	20-60	pow. 65	pow. 60			
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M+K
2006	205	240	324	333	162	174	2010	2066	239	544	2940	3357	6297
2007	196	215	327	386	171	157	2064	2112	260	589	3018	3459	6477

Tabela. Ludność Gminy Mszczonów w latach 2006-2007.

rok	Przedział wiekowy										RAZEM		
	0-6		7-15		16-19		20-65	20-60	pow. 65	pow. 60			
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M+K
2006	200	195	334	324	130	143	1514	1266	261	550	2439	2478	4917
2007	182	173	325	321	168	136	1524	1290	271	568	2470	2488	4958

Z powyższych zestawień wynika, że ludność miasta Mszczonowa stanowi 56,63% ludności gminy Mszczonów.

Ogółem kobiety stanowią 52% ogólnej liczby mieszkańców miasta i gminy. Procentowo więcej kobiet zamieszkuje w mieście (53,40% ogólnej liczby mieszkańców miasta), niż na wsi (50,18% ogólnej liczby mieszkańców gminy).

Dzieci w wieku przedszkolnym stanowią – 6,7% ogólnej liczby mieszkańców miasta i gminy. Dzieci w wieku szkolnym stanowią – 17,41%.

Strukturę ludności w rozbiciu na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Ludność miasta i gminy Mszczonów w latach 2006-2007.

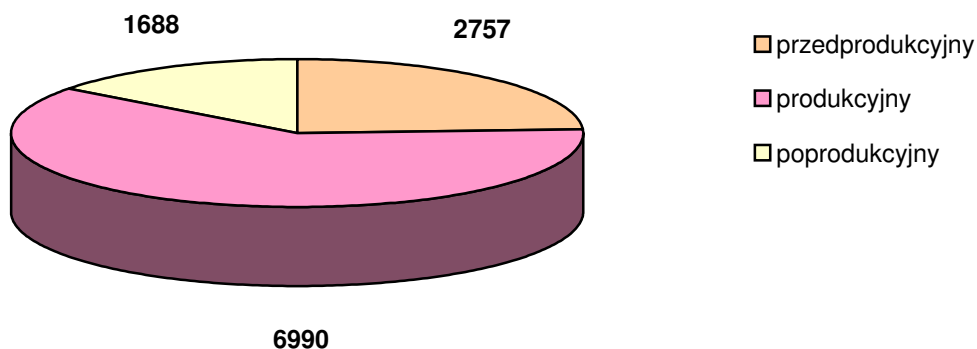
Miejsce zamieszkania	Ludność według wieku									Razem		
	Przedprodukcyjnym			Produkcyjnym			Poprodukcyjnym					
	M	K	M+K	M	K	M+K	M	K	M+K	M	K	M+K
	2006 rok											
Miasto	691	747	1438	2010	2066	4076	239	544	783	2940	3357	6297
Gmina	664	662	1326	1514	1266	2780	261	550	811	2439	2478	4917
Miasto i Gmina	1355	1409	2764	3524	3332	6856	500	1094	1594	5379	5835	11214
	2007 rok											
Miasto	694	758	1452	2064	2112	4176	260	589	849	3018	3459	6477
Gmina	675	630	1305	1524	1290	2814	271	568	839	2470	2488	4958
Miasto i Gmina	1369	1388	2757	3588	3402	6990	531	1157	1688	5488	5947	11435

W 2007 roku ludność miasta i gminy w wieku:

- przedprodukcyjnym stanowi – 24,1%, z tego w mieście 22,4%
- produkcyjnym stanowi – 61,1%, z tego w mieście 64,4%
- poprodukcyjnym stanowi – 14,8%, z tego w mieście 13,2%

Wykres. Ludność miasta i gminy Mszczonów w 2007 roku.

Wykres. Ludność miasta i gminy Mszczonów według płci w 2007 roku.

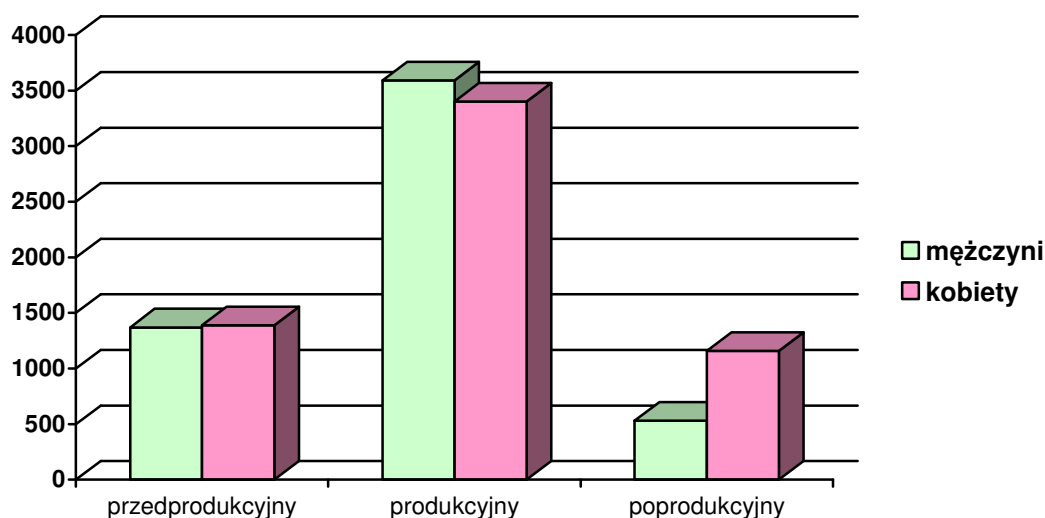
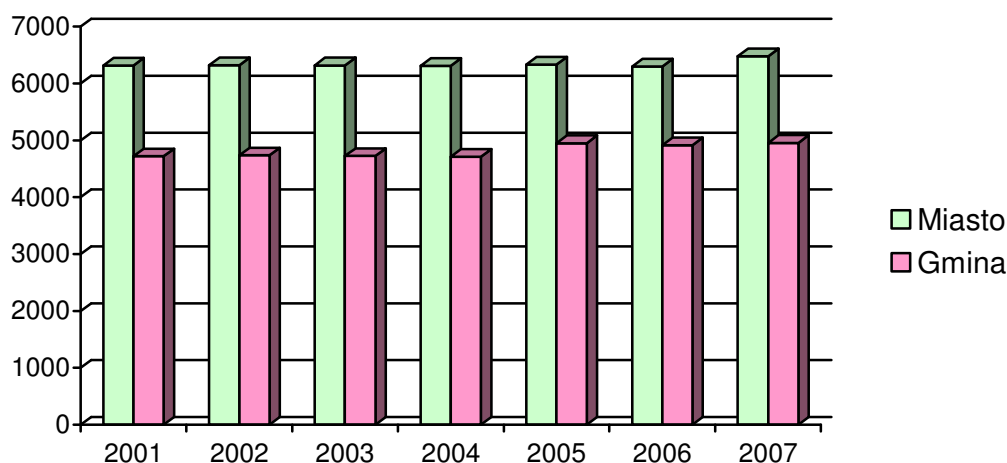

Tabela. Analiza rynku migracyjnego.

ROK	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba Ludności ogółem	11036	11056	11042	11021	11284	11214	11435
Miasto	6317	6321	6318	6310	6331	6297	6477
Gmina	4719	4735	4724	4711	4953	4917	4958

Wykres. Analiza rynku migracyjnego – ludność miasta i gminy w poszczególnych latach.

4. ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE

4.1 Dynamika i struktura bezrobocia w Gminie Mszczonów w latach 2000-2007

Podobnie jak w całym kraju problem bezrobocia dotyka także mieszkańców Gminy Mszczonów. Na dzień 31.07.2007 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żyrardowie zarejestrowanych było 371 bezrobotnych z terenu miasta i gminy Mszczonów i w stosunku do analogicznego okresu 2006 roku liczba ta spadła o 16 osób, natomiast w odniesieniu do 2000 roku o 141 osób.

Przyczyn takiego spadku bezrobocia, tak jak w skali całego kraju, należy szukać w przyspieszeniu wzrostu gospodarczego kraju, wychodzeniu gospodarki z recesji na rynku, a także w wyjazdach mieszkańców w poszukiwaniu pracy poza granicami Polski.

Pomiędzy rokiem 2000 i 2007 w największym stopniu spadek bezrobocia dał się zaobserwować w odniesieniu do bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 92 osoby), oraz podstawowym i niepełnym podstawowym (o 71 osób). Powodem takiego stanu rzeczy była z pewnością poprawa koniunktury w sektorze budownictwa, w którym zatrudniona jest największa grupa tych ludzi,

a także otwarcie rynków pracy w krajach Europy Zachodniej, do których duża część tych ludzi wyjechała.

W przypadku bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym nastąpił wzrost bezrobocia w latach 2000-2007 o 17 osób.

W dalszym ciągu bezrobocie dotyczy jednak przede wszystkim ludzi młodych. Do końca 2003 roku największy procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowiła młodzież w wieku 18-24 lata, natomiast w latach kolejnych bezrobocie w tej grupie zaczęło spadać, głównie na skutek wchodzenia w wiek produkcyjny tzw. niżów demograficznych. Z tego względu, w latach 2004-2007 największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 czyli tzw. wyż demograficzny z lat 70-tych, który do 2003 roku znacząco podwyższał liczbę bezrobotnej młodzieży w wieku 18-24. Jedynie w 2000 roku zarejestrowano jednego bezrobotnego poniżej 18 roku życia.

Ponadto, od 1998 roku wśród bezrobotnych Gminy Mszczonów zaczęły pojawiać się osoby powyżej 55 roku życia, ale udział tych osób w liczbie ogólnej bezrobotnych nie jest zbyt wysoki. Osoby te w 2007 roku stanowiły najmniejszą grupę bezrobotnych. Liczebność tej populacji na koniec lipca 2007 roku wynosiła jedynie 32 osoby co stanowiło nie całe 9% ogółu bezrobotnych (8,6%).

W sytuacji szczególnej znaleźli się natomiast bezrobotni absolwenci szkół ponadpodstawowych, ponieważ osoby te wchodzą na rynek pracy legitymując się wiedzą teoretyczną, a ich przygotowanie zawodowe nie zawsze odpowiada wymaganiom rynku pracy. Dla tej grupy bezrobotnych charakterystyczna jest tendencja wzmożonej liczby rejestracji w miesiącu czerwcu, a następnie w III kwartale (po wakacjach), kiedy to młodzi ludzie stają przed problemem podjęcia pracy. Najwięcej trudności w znalezieniu pracy mają absolwenci szkół średnich oraz zasadniczych, a najmniej zaś absolwenci szkół wyższych.

Do 1999 roku wyłącznie absolwenci szkół wyższych nie mieli problemów ze znalezieniem pracy. Dopiero w 2000 roku zarejestrowano 7 absolwentów z wykształceniem wyższym.

Począwszy od 1997 roku systematycznie rośnie liczba osób bez prawa do zasiłku i o ile w 1997 roku liczba ta wynosiła 295 osób to w lipcu 2007 roku liczba ta przekroczyła już 371 osób. Nastąpił więc wzrost o ponad 20%.

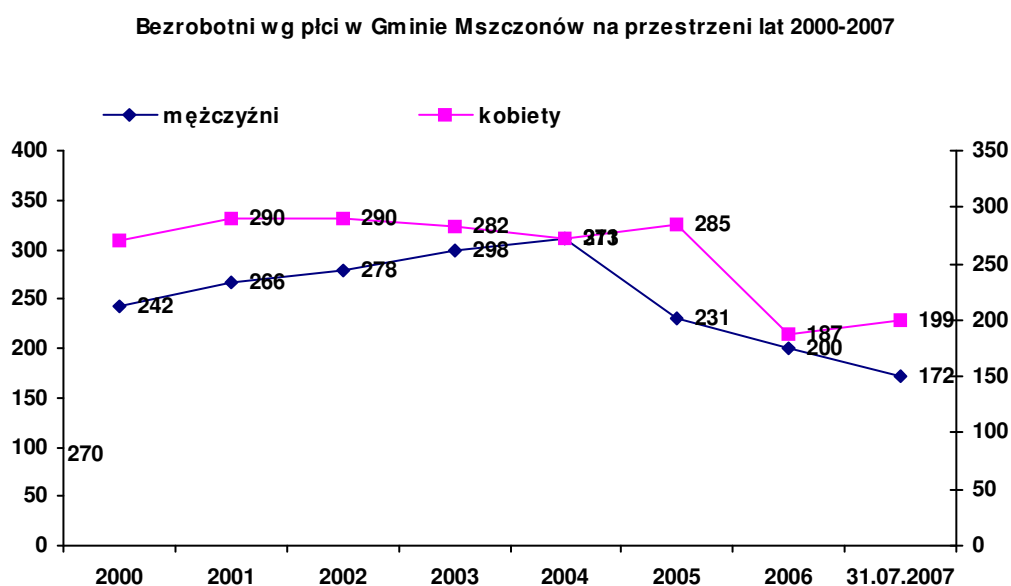
Na koniec lipca 2007 roku bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili niecałe 10% (37 osób) ogólnej liczby bezrobotnych i jest to w stosunku do analogicznego okresu z roku 2006 mniej o ponad 5,6% (4 osoby). W ostatnim czasie największy udział tej populacji wystąpił w roku 2000 i wynosił 21,09% ogólnej liczby bezrobotnych (108 osób).

Tabela. Bezrobotni według płci w Gminie Mszczonów na przestrzeni lat 2000-2007.

	Liczba bezrobotnych w roku							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	31.07.2007
Mężczyźni	242	266	278	298	311	231	200	172
Kobiety	270	290	290	282	273	285	187	199
Ogółem	512	556	568	580	584	516	387	371

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

Wykres. Bezrobotni według płci w Gminie Mszczonów na przestrzeni lat 2000-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

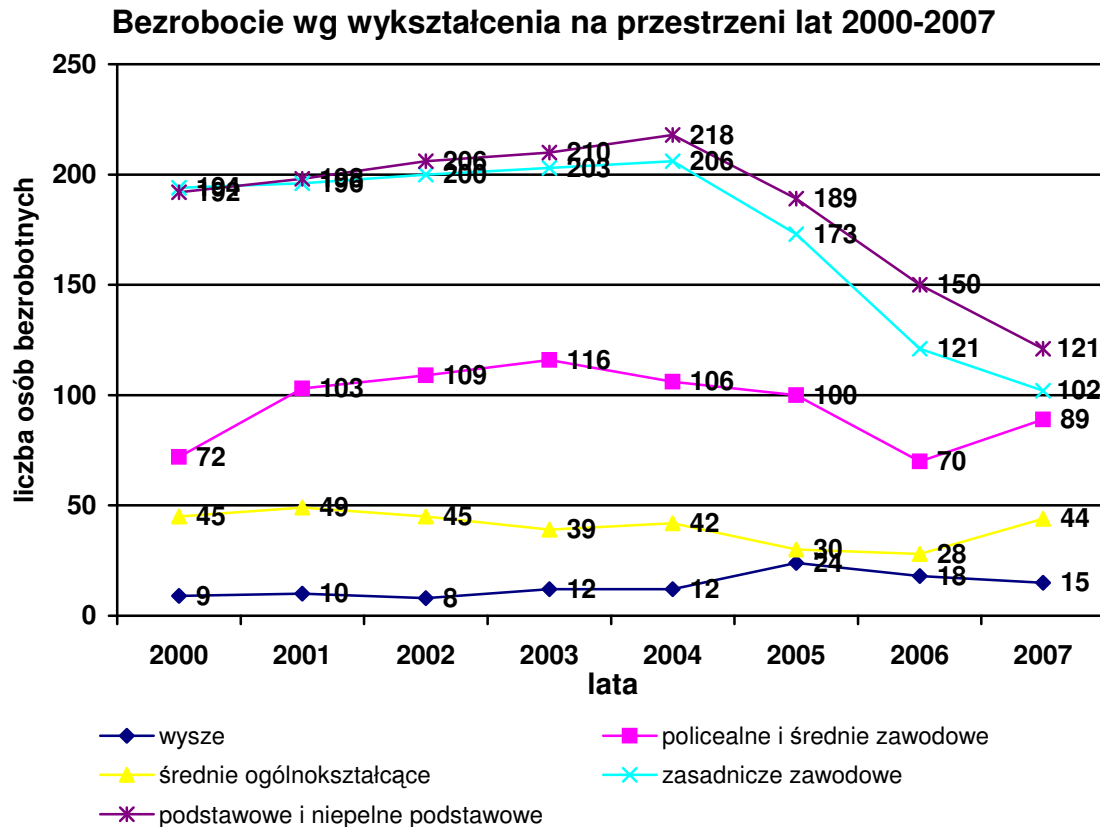

Tabela. Bezrobotni według wykształcenia w Gminie Mszczonów na przestrzeni lat 2000-2007.

	Liczba bezrobotnych w roku							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	31.07. 2007
wyższe	9	10	8	12	12	24	18	15
	1,76%	1,8%	1,4%	2,0%	2,0%	4,6%	4,6%	4,1%
policealne i średnie zawodowe	72	103	109	116	106	100	70	89
	14,06%	18,53%	19,2%	20,0%	18,1%	19,4%	18,1%	24,0%
średnie ogólnokształcące	45	49	45	39	42	30	28	44
	8,79%	8,81%	7,9%	6,7%	7,2%	5,8%	7,2%	11,8%
zasadnicze zawodowe	194	196	200	203	206	173	121	102
	37,89%	35,25%	35,2%	35,0%	35,3%	33,5%	31,3%	27,5%
podstawowe i niepełne	192	198	206	210	218	189	150	121
	37,5%	35,61%	36,3%	36,3%	37,4%	36,7%	38,8%	32,6%
Ogółem	512	556	568	580	584	516	387	371

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

Wykres. Bezrobotni według wykształcenia na przestrzeni lat 2000-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

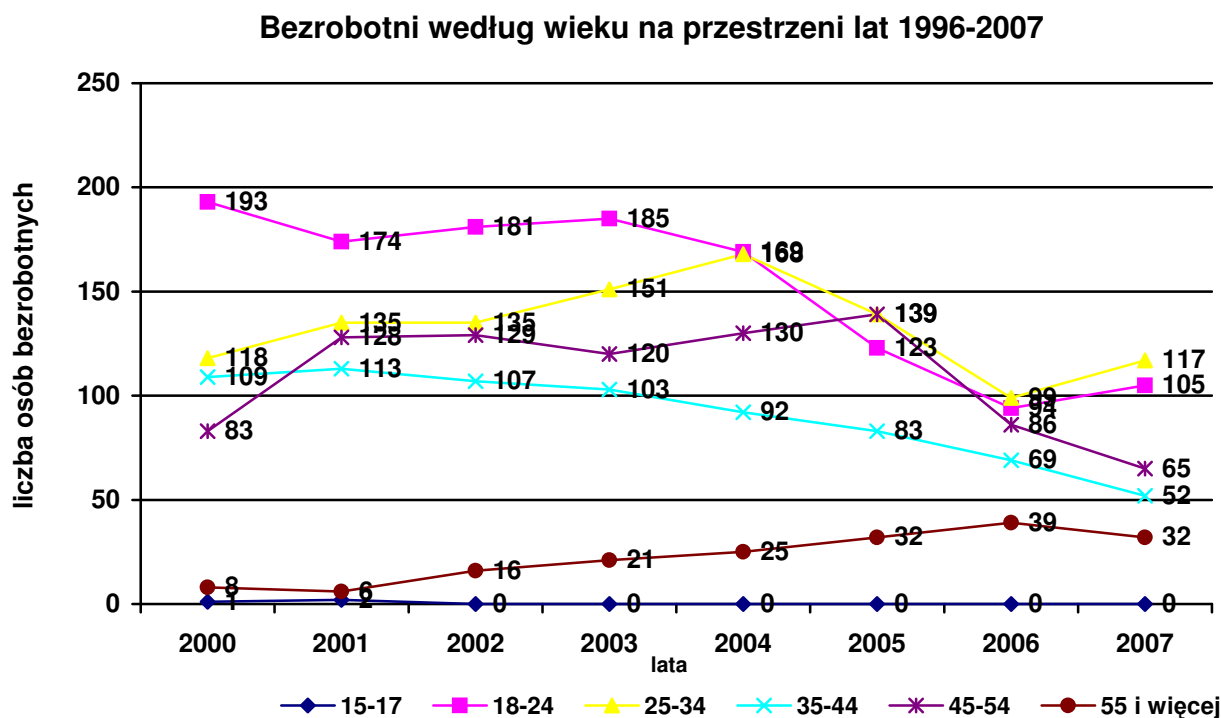

Tabela. Bezrobotni według wieku w Gminie Mszczonów na przestrzeni lat 2000-2007.

	Liczba bezrobotnych w roku							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	31.07. 2007
15-17	1	0	0	0	0	0	0	0
	0,20%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
18-24	193	174	181	185	169	123	94	105
	37,70%	31,29%	31,9%	31,9%	28,9%	23,8%	24,3%	28,3%
25-34	118	135	135	151	168	139	99	117
	23,05%	24,28%	23,8%	26,0%	28,8%	26,9%	25,6%	31,6%
35-44	109	113	107	103	92	83	69	52
	21,29%	20,32%	18,8%	17,8%	15,7%	16,2%	17,8%	14,0
45-54	83	128	129	120	130	139	86	65
	16,21%	23,02%	22,7%	20,7%	22,3%	26,9%	22,2%	17,5%
55 i więcej	8	6	16	21	25	32	39	32
	1,55%	1,09%	2,8%	3,6%	4,3%	6,2%	10,1%	8,6%
Ogółem	512	556	568	580	584	516	387	371

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

Wykres. Bezrobotni wg wieku na przestrzeni lat 2000-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

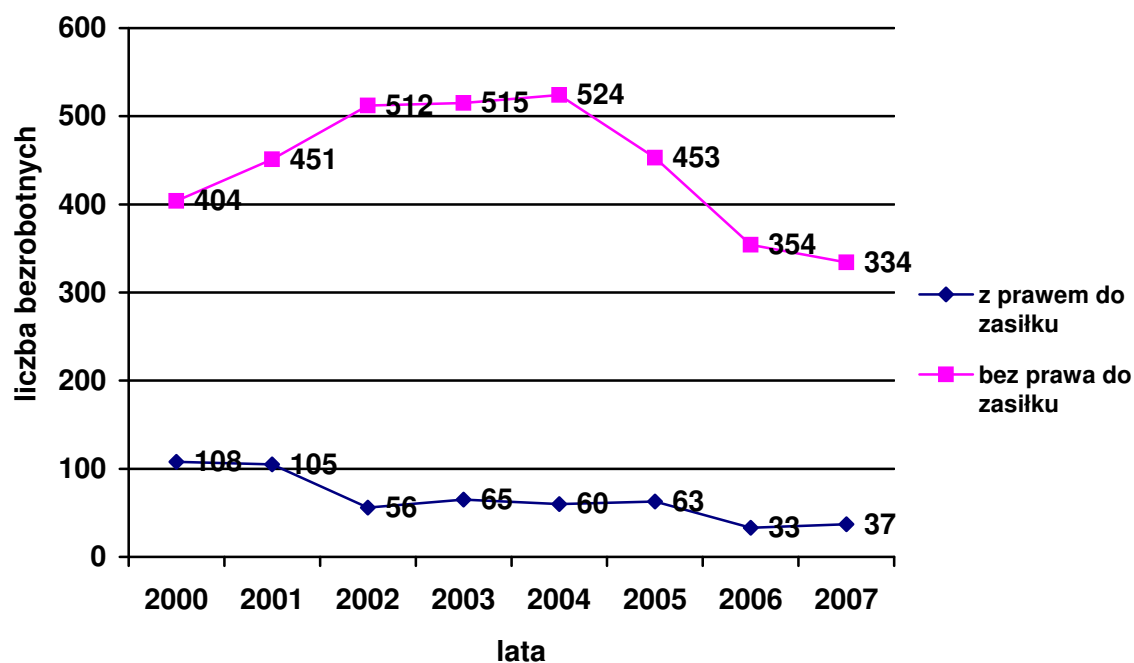

Tabela. Bezrobotni z prawem do zasiłku w Gminie Mszczonów na przestrzeni lat 2000-2007.

	Liczba bezrobotnych w roku							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	31.07. 2007
Z prawem do zasiłku procent	108	105	56	65	60	63	33	37
	21,09%	18,88%	9,9%	11,2%	10,3%	12,2%	8,6%	10,0%
Bez prawa do zasiłku Procent	404	451	512	515	524	453	354	334
	78,91%	81,12%	90,1%	88,8%	89,7%	87,8%	91,4%	90,0%
Ogółem	512	556	568	580	584	516	387	371

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

Wykres. Bezrobotni z prawem do zasiłku i bez prawa do zasiłku w latach 2000-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

Tabela. Bezrobotni Gminy Mszczonów na tle powiatu żyrardowskiego na przestrzeni lat 2000-2007.

Nazwa Gminy	Liczba bezrobotnych w roku							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	31.07. 2007
Mszczonów	512	556	568	580	584	516	387	371
Żyrardów	2362	2767	2899	2853	2785	2374	1887	1851
Puszcza Mariańska	420	525	581	582	564	510	408	357
Radziejowice	196	248	280	287	314	287	218	220
Wiskitki	467	594	668	623	604	560	453	445
Ogółem	3957	4690	4996	4925	4851	4247	3353	3244

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie.

Na rzecz walki z bezrobociem od 2003 r. na terenie miasta i gminy Mszczonów bardzo pręźnie działa Gminne Centrum Informacji w Mszczonowie. Działalność tej placówki sukcesywnie przyczynia się do wzrostu zatrudnienia osób bezrobotnych poprzez m.in.:

- konsultacje na temat rynku pracy,
- pomoc w sporządzaniu aplikacji personalnych osób bezrobotnych,
- przesyłanie ofert personalnych osób bezrobotnych do firm,
- przyjmowanie i publikowanie ofert pracy od pracodawców,
- kształcenie ustawiczne skierowane między innymi do osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Bardzo intensywne działania na rzecz przeciwdziałania bezrobociu prowadzi również Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie. W szczególności są to następujące formy pomocy skierowane do osób bezrobotnych:

- staże
- przygotowanie zawodowe,
- prace interwencyjne,
- prace społecznie użyteczne,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej,

- doposażenie i wyposażenie stanowisk pracy na wniosek pracodawcy,
- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo pracy.

5. Bezpieczeństwo

Poziom bezpieczeństwa na terenie miasta i gminy Mszczonów w ostatnich latach uległ poprawie. W 2006 roku na terenie miasta popełniono ponad 10% mniej przestępstw aniżeli w roku 2004. W 2004 roku były to 162 przestępstwa, a w 2006 - 140. W największym stopniu spadła liczba uszkodzeń mienia oraz przestępstw związanych z narkotykami, które zostały całkowicie wyeliminowane. W roku 2006, w stosunku do roku 2004, wzrosła natomiast liczba kradzieży (o 12%), liczba nietrzeźwych kierowców, oraz przestępstw związanych ze znęcaniem się nad drugą osobą.

Szczegółowe informacje o poziomie przestępstw na terenie miasta prezentuje poniższa tabela.

Tabela. Liczba przestępstw na terenie Miasta Mszczonów w latach 2004-2006.

kategorie przestępstw	lata		
	2004	2005	2006
kradzieże	36	43	41
włamania	38	30	20
wypadek drogowy	4	2	2
nietrzeźwi kierujący	28	31	40
nietrzeźwi rowerzyści	15	19	15
znęcanie się	5	7	12
uszkodzenie mienia	16	6	1
wymuszenie	1	-	-
rozbój	9	4	4
uszkodzenie ciała	6	-	5
narkotyki	4	4	-
razem	162	146	140

Spadek ogólnej liczby przestępstw na terenie gminy Mszczonów między rokiem 2004 i 2006 wyniósł ponad 8%. W największym stopniu spadła liczba przestępstw związanych z narkotykami, które w 2006 na terenie gminy nie wystąpiły. Spadły również kradzieże, oraz włamań. Wzrosła natomiast liczba nietrzeźwych kierowców, oraz nietrzeźwych rowerzystów.

Tabela. Liczba przestępstw na terenie Gminy w latach 2004-2006.

kategorie przestępstw	lata		
	2004	2005	2006
kradzieże	55	49	23
włamań	31	29	24
wypadek drogowy	10	4	8
nietrzeźwi kierujący	21	38	38
nietrzeźwi rowerzyści	19	15	33
znęcanie się	2	2	2
uszkodzenie mienia	3	12	1
wymuszenie	-	1	1
rozbój	-	2	-
uszkodzenie ciała	4	1	4
narkotyki	1	-	-
razem	146	153	134

6. Gospodarka

Na dzień 31.12.2006 roku w rejestrze ewidencji działalności gospodarczej prowadzonym przez Burmistrza Miasta Mszczonów zarejestrowanych było 178 podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Mszczonów, oraz 596 na terenie Miasta Mszczonów. Łącznie na terenie Miasta i Gminy Mszczonów jest zarejestrowanych 774 podmiotów gospodarczych. Miasto Mszczonów powiązane jest gospodarczo z różnymi regionami kraju dzięki rozwijającej się produkcji i kompleksowej obsłudze logistycznej w firmach zagranicznych, istniejących w dzielnicach przemysłowych miasta i gminy Mszczonów.

Na dzień dzisiejszy na terenie miasta i gminy działają niżej wymienione zakłady i przedsiębiorstwa:

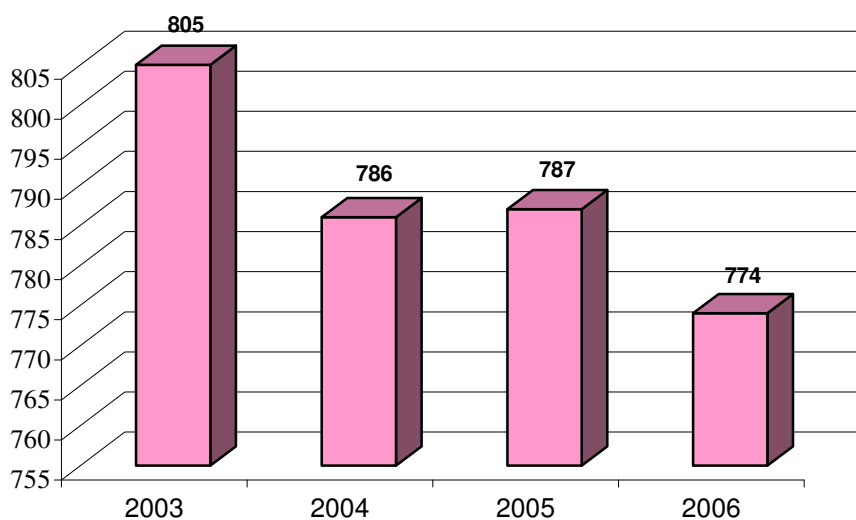
- EUROPA DISTRIBUTION CENTER Sp. z o. o.,
- ERGON POLSKA,
- FM LOGISTIC,
- FIEGE Sp. z o.o.,
- KNAUF PACK Sp. z o.o.,
- MOSTVA,
- MAERSK LOGISTIC,
- DSM NUTRITIONAL PRODUCTS Sp. z o.o.,
- MONDI PACKAGING,
- YKK POLAND,
- DISCOUNT PLUS,
- INTERSTONE,
- ARTSTONE,
- CENTRUM WOLNOŚCOWE WSCHÓD- ZACHÓD Sp. z o.o.,
- SPÓŁDZIELNIA HANDLOWO-USŁUGOWA,
- ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ I MIESZKANIOWEJ,
- ZAKŁAD PRODUKCJI CUKIERNICZEJ „FLIS”,
- ODDZIAŁ CELNY,
- CENTRALNY OŚRODEK SZKOLENIOWY ZUS,
- WARSZAWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT DROGOWYCH S.A.,
- PPKL „KERAMZYT” Sp. z o.o.,
- SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA,
- BANK SPÓŁDZIELCZY ,
- HOTEL PANORAMA,
- LIS MEBLE,
- BANK PEKAO S.A.,
- BANK PKO BP,
- BUDOKRUSZ,
- POLSPED GERLACH Sp. z o.o.,
- GEOTERMIA MAZOWIECKA S.A.,
- BANK SPÓŁDZIELCZY W BIAŁEJ RAWSKIEJ.

Wykres. Zestawienie podmiotów wg grup branżowych za okres od 01.01.2003 do 31.12.2006 r.

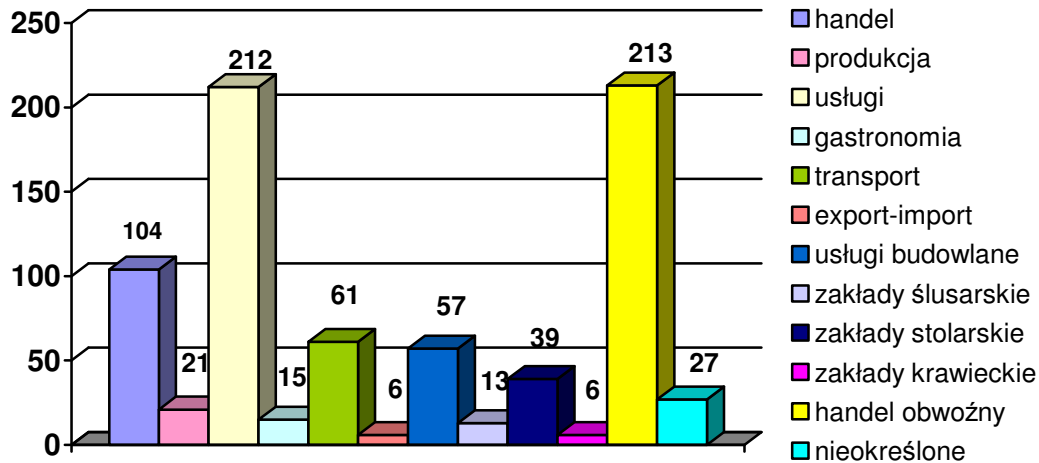
Grupa	Liczba podmiotów gospodarczych na 31.12.2003 r	Liczba podmiotów gospodarczych na 31.12.2004 r	Liczba podmiotów gospodarczych na 31.12.2005 r	Liczba podmiotów gospodarczych na 31.12.2006 r
HANDEL	78	81	92	104
PRODUKCJA	23	23	21	21
USŁUGI	263	246	244	212
GASTRONOMIA	14	15	15	15
TRANSPORT	63	58	58	61
EXPORT-IMPORT	10	9	6	6
USŁUGI BUDOWLANE	41	51	53	57
ZAKŁADY ŚLUSARSKIE	11	11	11	13
ZAKŁADY STOLARSKIE	33	33	35	39
ZAKŁADY KRAWIECKIE	5	5	5	6
HANDEL OBWOŻNY	233	223	222	213
NIEOKREŚLONE	31	31	25	27
RAZEM	805	786	787	774

Liczba podmiotów w latach 2003-2006

Wykres. Zestawienie podmiotów wg grup branżowych w 2007 roku.

Dzięki wzrostowi liczby miejsc pracy na terenie naszej gminy występuje niskie bezrobocie, w granicach 5÷7%. Ponadto, jego poziom na terenie miasta i gminy Mszczonów systematycznie spada.

Sytuacja powyższa spowodowała wzmożenie aktywności gospodarczej lokalnego społeczeństwa wyrażające się powstawaniem nowych podmiotów działających na podstawie prawa handlowego bądź też ustawy o działalności gospodarczej.

Zdecydowana większość nowych podmiotów gospodarczych to firmy jedno lub dwuosobowe ale zdarzają się i takie, które zatrudniają kilkanaście osób a nawet kilkadziesiąt osób.

Władze miasta nadal podejmują starania mające na celu zainteresowanie naszym terenem nowych inwestorów zewnętrznych z kapitałem zarówno krajowym jak i zagranicznym co przyniesie spodziewany wynik.

7. Usługi

Występujący na terenie gminy nadmiar siły roboczej oraz zmniejszające się zatrudnienie w sąsiednich jednostkach terytorialnych spowodowało wzrost zainteresowania strefą usług na terenie miasta i gminy

Według stanu na dzień 31.12.2006 r. było zarejestrowanych 774 podmiotów gospodarczych, w tym:

- Sklepów - 104
- Usługi - 212
- Gastronomii - 15
- Usług transportu - 61
- Usług budowlanych - 57
- Zakładów ślusarskich - 13
- Zakładów stolarskich - 39
- Zakładów krawieckich - 6
- Handlu obwoźnego - 213
- Innych - 27

Odbiorcami oferowanych usług oraz produkowanych wyrobów są zarówno mieszkańcy naszej gminy jak i innych terenów z całego kraju.

Istniejące podmioty gospodarcze w pełni zaspokajają potrzeby mieszkańców naszej gminy.

7.1. Instytucje otoczenia rynkowego

W Mszczonowie dla obsługi przedsiębiorstw i mieszkańców w zakresie finansowym funkcjonują 4 banki:

- Bank Spółdzielczy Mszczonów
- Ekspozytura PKO BP Żyrardów
- Filia PKO S.A.
- Filia Bank Spółdzielczy Biała Rawska

Na terenie gminy działają dwie placówki pocztowe tj. w Mszczonowie i Osuchowie.

W Mszczonowie został wybudowany Hotel „Panorama” oraz karczma „U Wodnika” o wysokim standardzie, świadczące usługi dla okolicznego terenu.

Ważną funkcję w zakresie rozwoju przedsiębiorczości spełnia Gminne Centrum Informacji w Mszczonowie oraz filia w Osuchowie, które świadczą szeroki zakres usług na rzecz wspierania małych i średnich przedsiębiorstw. W szczególności jest to:

- udzielanie konsultacji z zakresu poradnictwa zawodowego oraz bezpośrednia pomoc w sporządzaniu dokumentacji niezbędnej w procesie rekrutacji,
- wyszukiwanie wolnych miejsc pracy i kojarzenie z odpowiednimi osobami z bazy osób poszukujących pracy,
- organizowanie kursów przyuczających do zawodów mających szanse na zatrudnienie (np.: obsługi komputera, poczty elektronicznej i technik sieciowych, nauki języków obcych, kursów dla osób chcących prowadzić gospodarstwa agroturystyczne i innych) oraz kursów aktywizujących długotrwale bezrobotnych,
- organizowanie szkoleń z zakresu przedsiębiorczości i szkoleń dla pracowników MSP,
- wyszukiwanie informacji nt. kontrahentów, kooperantów, rynków zbytu,
- promocję gminy oraz działalność reklamowo – informacyjną dla MSP i pomoc rolnikom,
- wyszukiwanie, gromadzenie i udostępnianie informacji o Unii Europejskiej oraz funduszach przedakcesyjnych i strukturalnych,
- docieranie z informacją o ogłoszonych konkursach i programach do osób, które mogą być nią zainteresowane oraz udzielanie informacji nt. korzystania z funduszy pomocowych
- pomoc rolnikom (doradztwo przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych, podnoszenie lub zmiana kwalifikacji poprzez warsztaty i szkolenia, sporządzanie wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, konsultacje w zakresie działalności rolniczej).

Innym bardzo ważnym podmiotem świadczącym usługi na rzecz przedsiębiorczości jest Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości. ŻSWP powstało na początku 1995 roku z inicjatywy działaczy samorządowych miasta Żyrardowa i Mszczonowa.

O pożyczkę ze środków Funduszu Pożyczkowego prowadzonego przez ŻSWP mogą ubiegać się przedsiębiorcy prowadzący działalność (zarejestrowani) na terenie województwa mazowieckiego lub województwa łódzkiego. Pożyczka udzielona z Funduszu może zostać wykorzystana na: zakup maszyn i urządzeń, zakup surowców i towarów handlowych, inwestycje w celu rozwinięcia działalności gospodarczej. Pożyczka nie może być wykorzystana na cele konsumpcyjne.

Inna bardzo ważna instytucja wspierająca swoją działalnością sektor przedsiębiorczości jest Mazowiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych. MFPK powstał z inicjatywy Zarządu Województwa Mazowieckiego w celu wspierania Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw działających na obszarze Mazowsza. Fundusz nie działa dla zysku, a jego założycielami są: samorzady terytorialne i gospodarcze, oraz Skarb Państwa. Dzięki współpracy z samorządami terytorialnymi, które są udziałowcami Funduszu można było przedsiębiorcom z tych obszarów województwa znacznie obniżyć koszty uzyskiwania kredytów. Gmina Mszczonów jest jednym z udziałowców, dzięki czemu może wspierać w ten sposób politykę gospodarczą na terenie gminy.

8. Infrastruktura techniczna

8.1. Drogi

Na terenie miasta i gminy Mszczonów funkcjonuje łącznie blisko 264 km dróg, w tym na terenie miasta Mszczonów jest 24 km dróg.

8.2. Drogi krajowe

W latach 90-tych znacznie pogorszył się stan dróg krajowych. Działo się tak w wyniku przejazdu dużej liczby pojazdów o dużym tonażu, co powodowało powstanie kolein. W 2001 roku rozpoczęto modernizację drogi krajowej nr 50 na odcinkach z wyłączeniem obwodnicy miasta Mszczonowa.

W 2002 roku rozpoczęła się budowa obwodnicy Mszczonowa. 21 lipca 2004 roku został oddany do użytku I Etap tej inwestycji o łącznej długości ok. 3,7 km. Ten odcinek obwodnicy przebiega od Słabomierza do ul. Wschodniej z dwupoziomowym skrzyżowaniem nad trasą nr 8. Obwodnica w znacznym stopniu odciąża centrum miasta.

II Etap obwodnicy o długości 6 km będzie przebiegał od ul. Wschodniej do wsi Zbiroża. Rozpoczęcie budowy planowane jest na 2008 rok.

W 2007 roku łączna długość dróg krajowych na terenie miasta i gminy Mszczonów wynosiła 17,082 km, w tym nowopowstała obwodnica Mszczonowa – 3,694 km.

Zdjęcie. Obwodnica Mszczonowa.

Źródło: www.wikipedia.pl

Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie miasta i gminy Mszczonów wynosi 0,6 km – tj. ulica Dworcowa na odcinku od ulicy Grójeckiej do ulicy Olchowej.

8.3. Drogi powiatowe

Łączna długość dróg powiatowych na terenie miasta i gminy Mszczonów wynosi 72,5 km, w tym na terenie miasta – 8,9 km, a na terenie gminy – 63,6 km.

Drogi o nawierzchni bitumicznej mają długość 54,00 km. Drogi o nawierzchni gruntowej – 9,6 km.

8.4. Drogi gminne

Łączna długość dróg gminnych na terenie miasta i gminy Mszczonów wynosi 169,52 km, w tym na terenie miasta – 15,271 km, z czego 10,8 km stanowią drogi o nawierzchni bitumicznej, a 4,5 km o nawierzchni gruntowej.

Na terenie gminy drogi gminne mają długość 154,15 km, z czego 50,9 km to drogi o nawierzchni bitumicznej. Drogi o nawierzchni gruntowej ulepszonej (tłuczeń, płyty, żwir) mają długość 47,7 km. Drogi o nawierzchni gruntowej naturalnej mają długość 55,55 km.

8.5. Komunikacja samochodowa i kolejowa

Miasto Mszczonów nie posiada własnej komunikacji publicznej ale posiada dobre połączenie komunikacją publiczną z okolicznymi miejscowościami i regionalnymi ośrodkami tj. Żyrardowem, Grodziskiem Mazowieckim, Piotrkowem Trybunalskim, Wieluniem, Opoczmem, Rawą Mazowiecką Radomiem, Bydgoszczą, Skierniewicami, Tomaszowem Mazowieckim, Grójcem i Warszawą. Trasy autobusowe z w /w miejscowościami obsługują PKS Żyrardów, Grodzisk Maz. i Grójec. Trasy dalekobieżne przelotowe obsługują PKS Tomaszów Mazowiecki i Rawa Mazowiecka, Opoczno, Piotrków Trybunalski, Wieluń, Radom.

Najczęściej wykorzystywane przez mieszkańców Mszczonowa połączenia służą w celu dojazdu do miejsc pracy i szkół w tj. Żyrardowie, Grodzisku Mazowieckim i Warszawie.

Dodatkowo na trasie Żyrardów – Mszczonów, Mszczonów – Warszawa poza PKS działają również prywatne linie typu Mini Bus, które uzupełniają usługi PKS.

Ocenia się, że prowadzone usługi komunikacji samochodowej zaspokajają potrzeby mieszkańców.

Ponadto, przez gminę Mszczonów przebiega linia kolejowa towarowa oraz linia kolejowa CKM.

8.6 Energetyka

Poniższe zestawienie przedstawia dane dotyczące stanu i rozwoju sieci i urządzeń energetycznych na terenie gminy i miasta na przestrzeni ostatnich lat.

Tabela.

Miasto

Urządzenie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Linie SN napowietrzne	_____	9394	9394	9394	9408	9414	9414
Linie SN kablowe	_____	380	12830	12830	12870	12870	16370
Stacje TRAF0	_____	_____	34	34	35	36	38
Linie N.N. napowietrzne	_____	346	21256	21334	21334	21468	21468
Linie N.N. kablowe	134	_____	1970	2003	2113	2246	2830

Gmina

Urządzenie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Linie SN napowietrzne	_____	_____	70348	70420	70630	71120	73548
Linie SN kablowe	_____	_____	820	850	1120	1460	1830
Stacje TRAF0	_____	_____	132	140	142	151	157
Linie N.N. napowietrzne	_____	_____	25230 0	25270 0	25310 0	25321 0	25342 8
Linie N.N. kablowe	_____	_____	2140	2236	2272	2531	2842

GPZ Mszczonów posiada rezerwy mocy pozwalające na przyłączenie nowych odbiorców.

Powyższe dane wskazują na zbyt duży udział linii napowietrznych w ogólnej ilości linii energetycznych na terenie miasta. Zmiana tych linii na kablowe wymaga bardzo dużych nakładów inwestycyjnych i rozłożenia realizacji na lata. Na terenie gminy jest bardzo mało linii kablowych. Zmiana tego stanu wymagałaby wysokich nakładów, długiego okresu realizacji oraz przeprowadzenia długiego procesu formalno – prawnego (istniejące linie przebiegają przez grunty prywatne rolników).

W głównym punkcie zasilania (GPZ Mszczonów) oraz w rejonie nowych osiedli mieszkaniowych występują rezerwy mocy pozwalające na przyłączenie odbiorców zarówno prywatnych jak i przyłączenie nowych firm produkcyjnych i usługowych.

8.7. Wodociągi

Miasto

Miasto Mszczonów posiada zatwierdzone zasoby wodne w ilości $Q = 150 \text{ m}^3/\text{godz.}$ Maks, na dobę $Q = 3300 \text{ m}^3/\text{godz.}$, średnio na dobę $Q = 2200 \text{ m}^3/\text{godz.}$ Z dwu ujęć wody na Pogorzałkach 100 i przy ulicy Tysiąclecia 50. Miasto zaopatrywane jest w wodę z obydwu ujęć. Ujęcia te mają uregulowany stan formalno – prawny (aktualne pozwolenia wodnoprawne). W roku 1995 zmodernizowano ujęcie wody „Pogorzałki” co poprawiło jakość wody dostarczanej do miasta. Zmniejszyła się w ten sposób zawartość żelaza z $1,2 \text{ mg/l}$ na $0,1 \text{ mg/l}$.

W roku 1999 zmodernizowane zostało ujęcie przy ul. Tysiąclecia i dostosowane do współpracy z Zakładem Geotermalnym, co umożliwia skierowanie części wody geotermalnej (po odebraniu ciepła) do wodociągu miejskiego.

Miasto zwodociągowane jest obecnie w 90%. Stan techniczny sieci jest zadowalający. Pomimo zwiększenia ilości odbiorców indywidualnych zmniejszyła się ilość sprzedawanej wody socjalnej co jest wynikiem wprowadzenia właściwego opomiarowania. Wzrosła jednak ilość zużywanej wody przemysłowej z uwagi na przybywanie nowych zakładów.

Gmina

Na terenie gminy znajdują się ujęcia wody we wsiach: Piekary, Lindów (wyłączone, bo nie ma stacji uzdatniania wody), Badowo Dańki, Osuchów, Marków Towarzystwo, oraz punkty czerpania wody w miejscowościach: Małachowszczyzna, Edwardowo i Bronisławów Mszczonowski. Jakość wody dostarczonej z w / w ujęć jest dobra i nie budzi zastrzeżeń SSE w Żyrardowie.

Na bazie ujęć w Piekarach, Badowo Dańkach, Osuchowie Markowie Towarzystwo Gmina planuje w przyszłości rozbudowę każdej sieci. W chwili obecnej nie są prowadzone żadne prace budowlane.

W ostatnich latach zostało wybudowanych wiele km wodociągów co podniosło do ~60% zwodociągowanie terenów. Istniejące wodociągi są wodociągami nowymi pracującymi w zasadzie bezawaryjnie. Rozbiór wody przez mieszkańców gminy kształtuje się średnio na poziomie $30 \text{ m}^3/\text{h}$.

Ujęcie w Edwardowie, Małachowszczyźnie i Bronisławowie Mszczonowskim stanowią pkt czerpalne wody dla okolicznych gospodarstw rolnych.

Tabela. Stan zwodociągowania miasta i gminy na przestrzeni lat 2004-2007

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Dobowa zdolność produkcyjna czynnych urządzeń				
miasto w m ³ /dobę	2600	2600	2600	2600
gmina w m ³ /godz (część wiejska)	2092	2092	2092	2092
Długość czynnej sieci rozdzielczej ulicznej (km)				
miasto (Mszczonów)	23,4	24,2	26,2	26,2
gmina (część wiejska)	89,4	97,3	109,6	109,6
Długość magistrali przesyłowej (km)				
miasto (Mszczonów)	1,2	1,2	1,2	1,2
gmina (część wiejska)	-	-	-	-
Długość przyłączy do budynków (km)				
miasto (Mszczonów)	21,7	22,7	24,5	25,0
gmina (część wiejska)	28,4	30,0	31,3	31,7
Woda dostarczana odbiorcom (tys.m³/rok)				
miasto (Mszczonów)	248,1	270,8	313,4	171,2
gmina (część wiejska)	84,0	81,9	114,6	59,5

8.8 Kanalizacja deszczowa

Istniejąca w niewielkiej ilości kanalizacja deszczowa odprowadza głównie wody opadowe z nawierzchni dróg krajowych i powiatowych, a tylko w niewielkim stopniu z ulic gminnych.

Jej budowa w granicach miasta następowała sukcesywnie w miarę narastających potrzeb. Po oczyszczeniu w separatorach wody opadowe doprowadzane są do naturalnych cieków, a więc do rzeki Okrzeszy i do rowów melioracyjnych.

8.9 Kanalizacja sanitarna

Na terenie miasta istnieje rozdzielczy system kanalizacyjny. Miejscem zbiorczym ścieków z terenu miasta jest oczyszczalnia ścieków typu mechaniczno-biologicznego o przepustowości 1220m³/dobę jednego ciągu technologicznego eksploatowana od 1994 roku. Ścieki kierowane są do oczyszczalni poprzez sieć kanalizacyjną oraz dowożone wozami asenizacyjnymi. Miasto skanalizowane jest w 85%.

Tabela. Długość sieci kanalizacyjnej i ilość ścieków w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007 (do 31. 07. 2007)
Ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzone ogółem (tys.m ³ /rok) w tym:	313	334	224,1
-poprzez sieć kanalizacyjną	303	323	216,3
-dowożone wozami asenizacyjnymi	10	11	7,8
Długość czynnej sieci kanalizacji ulicznej – bez połączeń do budynków (km)	19,4	22,1	22,1
Długość połączeń prowadzących do budynków (km)	15,8	17,0	17,9

8.10 Ciepłownictwo

Oddany do eksploatacji w 1999 roku nowy Zakład Geotermalny w Mszczonowie zasila w energię ciepłą bloki Spółdzielni Mieszkaniowej, obiekty oświaty, Ośrodek Kultury oraz halę sportową. W 2008 roku planowane jest rozpoczęcie zasilania basenów w Mszczonowie wodą geotermalną.

Występujące rezerwy mocy pozwolą na zasilenie nowych obiektów. Zmodernizowana sieć ciepłą na terenie miasta zapewnia ciągłość dostaw ciepła oraz wyeliminowała występujące wcześniej straty.

8.11 Telefonizacja

Mszczonów posiada dobre połączenie z innymi miejscowościami z całego kraju oraz z zagranicą. W 2006 roku z telefonii stacjonarnej na terenie miasta i gminy Mszczonów korzystało 2630 użytkowników, wobec 650 użytkowników w 1990 roku. Długość sieci telefonicznych w 2006 roku wynosiła 241,3 km, wobec 64,4 km w roku 1990. Prowadzone obecnie prace związane z dalszą rozbudową sieci telekomunikacyjnej pozwolą na znaczne zwiększenie ilości abonentów szczególnie na terenach wiejskich.

8.12 Zarządzanie jakością

Na początku 2006 roku Urzędowi Miejskiemu na kolejne trzy lata przyznano Certyfikat Zarządzania Jakością ISO 9002. To najdłuższy okres na jaki audytorzy mogą go przyznać. W ten sposób Polskie Centrum Badań i Certyfikacji w swoisty sposób nagrodziło mszczonowski magistrat i jego urzędników za wysoki poziom pracy i przestrzeganie wszystkich europejskich standardów, jakie wymusza ISO na instytucjach, które chcą się nim legitymować. Po raz pierwszy Urząd otrzymał certyfikat w 2002 roku i był wtedy pod tym względem chlubnym wyjątkiem w regionie.

8.13 Informatyzacja

Celem zapewnienia mieszkańcom miasta i gminy Mszczonów łatwiejszego i sprawniejszego dostępu do usług świadczonych przez urząd, w najbliższym czasie planowana jest pełna informatyzacja urzędu, która umożliwi mieszkańcom dostęp do różnorodnych usług świadczonych przez urząd drogą elektroniczną. Informatyzacja urzędu w znacznym stopniu ułatwi mieszkańcom korzystanie z usług urzędu, usprawni funkcjonowanie urzędu, a także przyczyni się do promowania technologii społeczeństwa informacyjnego na terenie gminy.

W szczególności przewiduje się, że pełna informatyzacja urzędu przyczyni się do:

- usprawnienia obsługi mieszkańców i klientów urzędu,
- usprawnienia pracy urzędu w wyniku ustalenia odpowiedzialności i kompetencji oraz wprowadzenia sprawnego przepływu dokumentów,
- podniesienia kwalifikacji pracowników z zakresu informatyki,
- skrócenia czasu dostępu do informacji i dokumentów – o około 50%,
- zmniejszenia liczby dokumentów drukowanych – o około 30%,
- umożliwienia śledzenia i monitorowania przebiegu spraw,
- wprowadzenia w kulturę zarządzania urzędu zasad ciągłego doskonalenia jakości usług i pracy.

9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

9.1 Oświata

W roku szkolnym 2006/2007 na terenie miasta i gminy Mszczonów funkcjonowało 6 szkół podstawowych, w których naukę pobierało 912 uczniów w 50 oddziałach (łącznie z oddziałami „0”).

W czerwcu 2007 roku szkoły podstawowe ukończyło ogółem 183 uczniów, w tym:

- Szkołę Podstawową w Mszczonowie – 108 uczniów,
- Szkołę Podstawową w Osuchowie – 18 uczniów,
- Szkołę Podstawową w Piekarach – 14 uczniów,
- Szkołę Podstawową w Lutkówce – 22 uczniów,
- Szkołę Podstawową w Bobrowcach – 11 uczniów,
- Szkołę Podstawową we Wręczy - 10 uczniów.

Na dzień 30.06.2007 r., w w/w szkołach zatrudnionych było 99 nauczycieli. Na jednego nauczyciela przypadało 9,2 ucznia. W szkołach podstawowych zlokalizowanych było 51 pomieszczeń lekcyjnych co dawało 18 uczniów na jedno pomieszczenie lekcyjne. Na etatach niepedagogicznych zatrudnionych było 59 pracowników.

Ponadto, na terenie miasta i gminy funkcjonują dwie szkoły gimnazjalne, w których w roku szkolnym 2006/2007 uczyło się ogółem 551 uczniów w 22 oddziałach w tym:

- w Gimnazjum w Mszczonowie – 374 uczniów w 16 oddziałach
- w Gimnazjum w Osuchowie – 177 uczniów w 6 oddziałach

Ilość zatrudnionych nauczycieli – 69, co daje 8 uczniów na jednego nauczyciela. Gimnazjum w Mszczonowie posiada nowy budynek szkolny oddany do użytku w 2001 r.

Gimnazjum w Osuchowie zlokalizowane jest w nowo wybudowanych w 2000r pomieszczeniach lekcyjnych

W czerwcu 2007 roku szkoły gimnazjum opuściło ogółem 179 absolwentów w tym:

- Gimnazjum w Mszczonowie – 123 absolwentów,
- Gimnazjum w Osuchowie – 56 absolwentów.

Miasto Mszczonów jest również siedzibą dwóch szkół ponadgimnazjalnych, w których naukę pobiera młodzież z gminy Mszczonów oraz okolicznych miejscowości są to:

I. Liceum Ogólnokształcące im. Szarych Szeregów, w którym w roku szkolnym 2006/2007 naukę pobierało 131 uczniów w 4 oddziałach. Liceum posiada 8 pomieszczeń lekcyjnych, zatrudnia 11 pedagogów.

II. Zespół Szkół, w którym w roku szkolnym 2006/2007 naukę pobierało 112 uczniów w 5 oddziałach. W szkole zatrudnionych było 16 pedagogów.

Szkoła kształci młodzież w następujących kierunkach: ogrodniczym, ekonomiczno-administracyjnym i agrobiznesu.

W zakresie opieki nad dziećmi najmłodszymi funkcjonuje w Mszczonowie Przedszkole Miejskie, w którym opieką objętych jest 124 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Opiekę nad dziećmi sprawuje 9 nauczycieli.

Potrzeby w zakresie kadr nauczycielskich z reguły są zaspokojone, brak jest jednak odpowiednio przygotowanej kadry do nauki języków obcych.

W 2000 r do istniejącego budynku szkoły Podstawowej w Osuchowie dobudowana została sala gimnastyczna z łącznikiem, w którym zlokalizowano pomieszczenie lekcyjne dla gimnazjum. Dokonano również modernizacji starej kotłowni węglowej. Nastąpiła również wymiana okien i docieplenie ścian budynku łącznie z wymianą obróbek blacharskich. W 2003 r wybudowana została sala gimnastyczna, przebudowana kotłownia oraz wymienione okna i docieplone ściany szkoły podstawowej w Lutkówce.

W latach 2008-2009 planuje się rozbudowę i adaptację Miejskiego Przedszkola w Mszczonowie. Ponadto, planuje się również wybudowanie sali gimnastycznej oraz boiska zewnętrznego przy szkole podstawowej we wsi Bobrowce.

W latach 2008-2009 planuje się budowę boisk sportowych przy Gimnazjum w Mszczonowie oraz termomodernizacja hali sportowej. Budowa boiska sportowego będzie również zrealizowana przy Szkole Podstawowej w Piekarach.

Ponadto, poza ww. placówkami edukacyjnymi, również Gminne Centrum Informacji prowadzi szeroko zakrojoną ofertę kształcenia ustawicznego dla mieszkańców miasta i gminy Mszczonów. Oferta GCI w tym zakresie obejmuje m.in. kursy obsługi komputera, kursy języka angielskiego, kursy z zakresu organizacji i techniki pracy biurowej, kursy z zakresu podstaw księgowości, kursy przedsiębiorczości, kursy zawodowe.

W myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy GCI posiada status instytucji rynku pracy, ponieważ jest jednostką szkoleniową zarejestrowaną w Wojewódzkim Urzędzie Pracy. Centrum posiada wpis do ewidencji szkół i placówek niepublicznych na terenie powiatu żyrardowskiego.

W latach 2004-2006 skorzystano ze środków unijnych na podnoszenie i zmianę kwalifikacji mieszkańców i osób zatrudnionych na terenie gminy Mszczonów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

9.2 Opieka Społeczna

Ośrodek udziela w formie zasiłków stałych lub okresowych pomocy na zakup leków, zasiłków pogrzebowych, dla kobiet w ciąży i wychowujących dzieci, posiłków dla dzieci, usług opiekuńczych.

W latach 2003-2006 na terenie Gminy Mszczonów zasiłkami były objęte następujące liczby osób:

Forma / kategoria pomocy	2003	2004	2005	2006
zasiłki stałe	39	38	36	-
zasiłki okresowe	69	128	166	191
- w tym:				
z powodu bezrobocia	48	78	126	108
zasiłki na leki	88	68	86	202
zasiłki dla kobiet w ciąży i wychowujących dziecko	28	16	20	53
usługi opiekuńcze	33	26	20	17
usługi pogrzebowe	1	2	1	1
zasiłki celowe	198	505	461	439
zasiłki dla dzieci	242	209	251	246
rzeczywista liczba rodzin korzystających z pomocy	1234	1164	965	799
liczba rodzin patologicznych	95	95	107	38
liczba rodzin niepełnych	172	160	172	115

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy usługi opiekuńcze dla osób obłożnie chorych i wymagających tylko pomocy w czynnościach domowych. W/w usługi wykonuje 7 opiekunek ośrodka, które opiekują się 34 osobami. Rzeczywista liczba osób korzystających z pomocy społecznej zwiększyła się. Środki przeznaczone na pomoc społeczną są niewystarczające w stosunku do potrzeb.

Barierą w udzieleniu różnych form pomocy społecznej osobom znajdującym się w trudnej sytuacji są zmieniające się ciągle przepisy prawne.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na kategorie w Gminie Mszczonów w latach 2003-2006:

Forma / kategorie pomocy	2003	2004	2005	2006
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	96	98	108	75
w tym rodziny wielodzietne	69	72	73	42
w tym rodziny niepełne	49	45	54	23

MOPS jest jednostką wyodrębnioną finansowo, korzystającą ze środków gminy i środków państwowych.

Ponadto, na terenie gminy Mszczonów funkcjonuje „Dom dla Ofiar Przemocy” w miejscowości Gąba. Oficjalnie ośrodek rozpoczął swoją działalność w czerwcu 2006 roku. Prowadzony jest przez Stowarzyszenie FILOS. Podopiecznym placówki są głównie kobiety i dzieci, które z powodu przemocy w rodzinie musiały opuścić swoje domy. W ciągu roku działalności z pomocy ośrodka skorzystało ponad 50 kobiet i dzieci. Ponadto, część podopiecznych nie opuszcza swoich domów, ale korzysta z pomocy ośrodka. Pracownicy ośrodka starają się również pracować ze sprawcami przemocy w rodzinie.

Od 2003 roku na terenie gminy Mszczonów funkcjonuje również Świetlica Terapeutyczno-Wychowawcza w Mszczonowie. Dzieci do świetlicy przychodzą zaraz po lekcjach. Uczestnictwo w zajęciach świetlicowych jest w pełni dobrowolne. Uczniowie w świetlicy mogą uzyskać pomoc w odrabianiu lekcji, mają zagospodarowany czas wolny, uczestniczą w ćwiczeniach terapeutycznych oraz otrzymują wsparcie w trapiących ich problemach. Działalność świetlicy jest prowadzona we współpracy z Mszczonowskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz miejscowymi szkołami.

9.3 Służba Zdrowia

Na terenach miasta i gminy Mszczonów w zakresie obsługi medycznej funkcjonują:

- „Zdrowie” Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medycyna Rodzinna” w Mszczonowie,
- Centrum Medyczne „Lekarz dla Ciebie” – przychodnia, w której przyjmują lekarze specjaliści, istnieje od 2 lat,
- Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Optyczno-Okulistyczne „SZELIGA”
- Filia Pogotowia Ratunkowego Mszczonowie,
- 3 prywatne gabinety lekarskie,
- 4 prywatne gabinety stomatologiczne,
- punkt rehabilitacyjny w Osuchowie,
- Punkt RTG w Mszczonowie,
- 4 apteki w Mszczonowie i 1 punkt apteczny w Osuchowie.

9.4 Kultura

Na terenie miasta funkcjonują Mszczonowski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna w Mszczonowie posiadająca swój Punkt Biblioteczny w Osuchowie.

Wydawane są dwie lokalne gazety.

W latach 2003-2005 przeprowadzono gruntowną przebudowę budynku MOK przy współfinansowaniu środków z Unii Europejskiej. W budynku znajduje się: sala teatralno-kinowa, mała galeria, klub młodzieżowy, kilka pracowni merytorycznych, pomieszczenia socjalne i biurowe.

Aktualnie jest to nowoczesny obiekt, który jest wizytówką miasta.

W ramach prowadzonej przez MOK działalności corocznie organizowane są:

- spektakle (Grupa Józefa), koncerty, wystawy, odczyty i kiermasze, wernisaże,
- konkursy (m.in. przegląd piosenki „STRUNA”) warsztaty, przeglądy i spotkania prezentujące osiągnięcia kulturalne poszczególnych osób, grup, kół i placówek (Turniej „Spotkania Artystyczne Szkół”, Ogólnopolski Konkurs Recytatorski),
- organizowane są imprezy rozrywkowe (coroczny Jarmark Mszczonowski, Odpust Św. Rocha w Lutówce, Gminne Dożynki, imprezy plenerowe na powitanie i pożegnanie lata),
- prowadzone ogniska artystyczne, koła zainteresowań,

- nagłaśniane imprezy na terenie gminy.

Cyklicznie w obiekcie MOK odbywają się również dyskoteki, projekcje filmów, konkursy recytatorskie. Na bieżąco prowadzona jest praca w następujących sekcjach:

- Grupa folklorystyczna „Tradycja”,
- Grupa Teatralna „Skorpion”,
- Grupa taneczna,
- Grupa plastyczna,
- Chór emerytów i rencistów „Słoneczko”.

Poprawiła się również baza lokalowa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Mszczonowie z uwagi na przeniesienie do nowego obiektu w budynku Gimnazjum oraz punktu bibliotecznego w Osuchowie przeniesionego z piwnic na parter.

W 2006 r. w bibliotece znajdowały się następujące zbiory biblioteczne:

- Mszczonów 19 654 woluminów,
- Osuchów 9 597 woluminów.

Od roku 2003 rozpoczęto komputeryzację zbiorów dzięki programowi MAK, otrzymanemu bezpłatnie z Biblioteki Narodowej. Baza jest uzupełniana przy współpracy z Biblioteką m.st. Warszawy. W 2007 r. rozpoczęła się komputeryzacja Filii bibliotecznego w Osuchowie.

Biblioteka oprócz pracy merytorycznej związanej z gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem zbiorów prowadzi działalność kulturalną organizując spotkania autorskie.

Ponadto, pod adresem www.mszczonow.net funkcjonuje również Wirtualne Muzeum Ziemi Mszczonowskiej, które w swoich zbiorach udostępnia już ponad 100 fotografii (część z nich pochodzi z początku ubiegłego wieku). Aktualnie w muzeum dostępna jest Sala Fotografii a w niej gabloty pod nazwą "Druga wojna światowa", "Najstarsze fotografie", "Lata 20-te", "Lata 30-te", "Lata 40-te", "Lata 50-te". Dostępna jest też nowa gablota - "Macewy z mszczonowskiego kirkutu". Ponadto obok galerii w muzeum znajdują się opisy historyczne, ciekawostki, charakterystyka okolicy.

9.5 Sport, rekreacja, turystyka

Na bazie nowo wybudowanej w 2000 roku hali sportowej działa Ośrodek Sportu i Rekreacji. OSiR koordynuje działalność sportu na terenie naszego miasta, która prowadzona jest poprzez sekcje sportowe skupione przy OSiR, Klubie Sportowym „Mszczonowianka” oraz Uczniowskich Klubach Sportowych.

Reaktywowana została działalność sekcji piłki nożnej przy LKS Osuchów. Pierwsza drużyna gra w klasie międzyregionalnej. Dla prowadzenia rozgrywek zostało przygotowane boisko sportowe spełniające stawiane wymagania.

W OSiR prowadzona jest praca z młodzieżą w sekcjach tenisa sportowego i siatkówki.

W obecnym okresie nastąpiła duża poprawa na odcinku zaplecza bazy sportowej ponieważ urządzono boisko do piłki nożnej w Osuchowie i Lutkówe, wybudowano salę gimnastyczną przy szkole w Osuchowie, przebudowano teren sportowy we Wręczy.

W trakcie urządzania są: boisko do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki przy gimnazjum w Mszczonowie.

Gmina posiada zbiornik wodny w Zbierzynie „Św. Anna” o powierzchni 12 ha na bazie którego planuje się stworzenie bazy o charakterze rekreacyjnym dla mieszkańców miasta i gminy.

Na terenie Osuchowa istnieje zespół pałacowo parkowy będący Ośrodkiem Szkoleniowym ZUS-u.

Teren miasta i gminy ma ciekawe położenie i dogodną komunikację, jednak z uwagi na brak bazy hotelowej i gastronomicznej nie stanowi atrakcji turystycznej.

Pewne nadzieje na ożywienie w tej dziedzinie można wiązać ze wzrastającym zainteresowaniem rolników z zakresie tworzenia gospodarstw agroturystycznych.

9.6 Działalność organizacji pozarządowych

Na terenie miasta i gminy Mszczonów działa szereg bardzo aktywnych organizacji pozarządowych, reprezentujących różne grupy społeczne. Najważniejsze z nich to:

- Cech Rzemiosła i Przedsiębiorczości,
- Hufiec ZHP Mszczonów,
- Mszczonowska Ochotnicza Straż Pożarna,
- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych "Uśmiech Dziecka",
- KS Mszczonowianka,
- LKS Osuchów,
- Fundusz Młodych – WEHIKUŁ,
- Fundacja „Źródło Życia”,
- Mszczonowska Fundacja na Rzecz Ratowania Życia im. Liliany,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Mszczonowie,
- TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ Mszczonowa,
- „Dom dla Ofiar Przemocy” w miejscowości Gąba,
- Klub Seniora „Złota Jesień”.

9.7 Promocja miasta i gminy

Strona internetowa gminy Mszczonów zawiera wyczerpujące i aktualne informacje skierowane zarówno do mieszkańców, jak również pełną ofertę dla inwestorów. Ponadto, w ramach działań promocyjnych opracowywane są foldery, plany miasta, przygotowywane audycje radiowe i spotkania przedstawicieli władz lokalnych, ludzi biznesu, delegacji zagranicznych. Współpraca z PAIZ i organizacja spotkań z inwestorami i Stowarzyszeniem Przedsiębiorców Polskich. Współpraca z Instytutem Rozwoju Wsi i Rolnictwa w zakresie organizacji spotkań z właścicielami gospodarstw specjalistycznych. Udział w międzynarodowych konferencjach z udziałem inwestorów zagranicznych oraz udział w targach.

Współpraca z prasą lokalną: „Merkuriusz Mszczonowski” – biuletyn informacyjny wydawany przez Urząd Miejski, „Życie Żyrardowa”, „Żyrardowski Tydzień”

Prasa krajowa i międzynarodowa: „Super Ekspres”, „Panorama Mazowska”, „Kurier Regionalny”, „Misz Masz”, „The Warsaw Voice”, „Puls Biznesu”, „Polish Business Magazine”, Magazyn „Unia & Polska”.

Rozgłośnie radiowe i telewizyjne: Radio Victoria, Radio dla Ciebie, Radio Niepokalanów, RSC, FAMA, BOGORIA. Telewizja kablowa – VECTRA, WOT.

Materiały promocyjne: Foldery, tablice, mapy, prezentacje multimedialne, oferty, kalendarze, strona internetowa.

O skuteczności promocji świadczy fakt zainteresowania gminą przez potencjalnych inwestorów (tych zwracających się bezpośrednio do gminy), jak i tych inwestujących. Miasto jest znane i kojarzone z dobrze rozwijającym się gospodarczo miejscem. Uzyskało przydomek „Tygrysa Mazowska”. Strona internetowa jest bogata w informacje. Na bieżąco uaktualniana i często odwiedzana. W naszej ocenie skuteczność promocji jest bardzo wysoka. Nasze oferty znajdują się na stronach instytucji rządowych zajmujących się promocją regionu. W ostatnim czasie wzrosło zainteresowanie gminą, znalazło to odzwierciedlenie w nowych kontraktach i inwestycjach.

Działania Urzędu wielokrotnie były doceniane i nagradzane:

- **ZŁOTA SETKA MIAST POLSKICH**

W latach 1998, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 i 2005 w rankingu Centrum Badań Regionalnych Mszczonów znalazł się w gronie najbardziej przedsiębiorczych miast i gmin w kraju.

- **WARTOŚĆ INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH – GAZETA BANKOWA**

W 1998 roku w klasyfikacji Gazety Bankowej gmina Mszczonów zajęła pierwsze miejsce w Polsce pod względem wartości inwestycji zagranicznych w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

- **GMINA FAIR PLAY – CERTYFIKOWANA LOKALIZACJA INWESTYCJI**

Mszczonów w roku 2004, 2005, 2006 i 2007 otrzymał nagrody w kategorii miast do 30 tys. mieszkańców.

- **GODŁO TERAZ POLSKA**

Do 2006 roku Godło TERAZ POLSKA było przyznawane jedynie najlepszym polskim produktom i usługom, ale w roku 2007 formułę konkursu rozszerzono na – produkty lokalne i gminy. Do konkursu przyjęto aż 94 zgłoszenia. Ostatecznie kapituła konkursu zdecydowała o przyznaniu Godła TERAZ POLSKA jedynie 9 najlepszym gminom. Wśród nich znalazł się Mszczonów. To olbrzymie wyróżnienie, które świadczy o wysokiej jakości pracy mszczonowskiego samorządu i ekonomicznym potencjale gminy.

- **MIASTO 2000**

Ten tytuł Mszczonów uzyskał za projekt dotyczący wykorzystania podziemnych gorących źródeł do celów grzewczych.

- **PROFESJONALNA GMINA PRZYJAZNA INWESTOROM**

Gmina Mszczonów:

w 2002 roku zajęła 5 miejsce,

w 2003 roku 6 miejsce,

w 2004 roku 2 miejsce,

w 2005 roku również 2 miejsce w powyższym rankingu.

Niewątpliwym wyróżnieniem jest też to, że w badaniach dotyczących ustalenia rozwiązań mających pobudzić polską gospodarkę i znalezienia sposobów na przyciągnięcie inwestorów zagranicznych, jakie zlecone zostały firmie konsultingowej McKinsey & Company przez Rząd RP, Mszczonów został przedstawiony, jako gmina, która w sposób wzorcowy potrafi zapobiegać o zagraniczne inwestycje.

Takie wyróżnienie nie spotkało żadnej innej polskiej gminy. Wyniki tych badań zostały ogłoszone w Urzędzie Rady Ministrów na spotkaniu, w którym uczestniczyli: premier i ministrowie rządu RP, przedstawiciele Polskiej Rady Biznesu i Państwowej Agencji Inwestycji zagranicznych, a także biznesmeni i samorządowcy.

10. ŚRODOWISKO

10.1 Zanieczyszczenie powietrza

Stan środowiska naturalnego naszej gminy oceniany jest jako bardzo dobry – potwierdzają to badania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, delegatura w Płocku. Działające na naszym terenie zakłady przemysłowe poprzez zamontowanie urządzeń odpylających zmniejszyły emisje pyłów i gazów poniżej dopuszczalnych norm. Wyeliminowano 3 kotłownie węglowe po uruchomieniu Zakładu Geotermalnego.

10.2 Hałas

Przed oddaniem do użytku I Etapu obwodnicy wokół Mszczonowa natężenie hałasu spowodowane przebiegiem trasy TIR przez centrum miasta w dużym stopniu utrudniało zamieszkiwanie w nieruchomościach położonych w pobliżu jezdni, oprócz przekroczenia dopuszczalnych norm dB dużym utrudnieniem dla mieszkańców były drgania przenoszone na budynki usytuowane w pobliżu jezdni i powodujące ich pęknięcia.

Z chwilą oddania w 2004 roku do użytku I Etapu obwodnicy ruch TIRów i dużych samochodów ciężarowych został częściowo wyprowadzony z centrum miasta. W związku z powyższym natężenie hałasu na terenie tej części miasta znacznie się zmniejszyło, a sam hałas przestał być już tak uciążliwy dla mieszkańców. Przeprowadzenie obwodnicy ulicą Wschodnia pozostaje nadal dużą uciążliwością dla mieszkańców tego rejonu. Szacuje się, że w chwili oddania w najbliższych latach II Etapu obwodnicy sytuacja w mieście pod względem natężenia ruchu kołowego i hałasu ulegnie kolejnej poprawie.

10.3 Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu gminy wywożone są na własne składowisko we wsi Marków – Świnice o pow. ok. 2 ha.

Składowisko jest czynne od 01.07.1996 roku, jego eksploatacja przewidziana jest do 2012 roku.

Gmina posiada teren pod budowę Zakładu Utylizacji Odpadów.

11. GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Na koniec 2006r. na terenie Mszczonowa najwięcej mieszkańców zamieszkiwało w zasobach spółdzielczych, zasobach wspólnot mieszkaniowych i prywatnych domach jednorodzinnych, a najmniej w mieszkaniach komunalnych.

Na terenie miasta funkcjonuje Mszczonowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, która posiada 26 budynków mieszkalnych o 1.123 mieszkaniach, w których zamieszkuje 2.858 osób. Budynki spółdzielcze powstały w latach 1970-2007, ich stan techniczny w zależności od okresu powstawania należy ocenić jako dostateczny (brak termomodernizacji) i bardzo dobry. Wszystkie budynki wyposażone są w instalację centralnego ogrzewania i gaz.

Na terenie miasta funkcjonują dwie wspólnoty mieszkaniowe: „Wspólnota Mieszkaniowa Poniatowskiego” i „Wspólnota Mieszkaniowa Keramzyt”, które zarządzają 9 budynkami mieszkalnymi o 132 lokalach mieszkalnych. Stan techniczny budynków należy ocenić jako zadowalający.

Wszystkie budynki wyposażone są w instalację gazową, instalację centralnego ogrzewania posiada 6 budynków. Nie wszystkie budynki mają wykonaną termomodernizację.

W skład mieszkaniowego zasobu Gminy Mszczonów wchodzi 65 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 2. 095 m². Brak jest rezerwy mieszkań komunalnych. Ze względu na ograniczone środki finansowe budżetu gminy, potrzeby mieszkańców miasta i gminy nie są zaspokojone.

Z informacji uzyskanych z opracowania prezentującego wyniki przeprowadzonego w 2002r. Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu na 20 maja 2002 r. wynika, iż:

- na terenie miasta i gminy Mszczonów ogółem istniały 1974 budynki mieszkalne, z czego w mieście 795, a na terenach wiejskich 1179,
- centralne ogrzewanie z sieci posiadało 29 budynków, a 1.136 ogrzewanie lokalne,

- gaz z sieci posiadało 427 budynków.

12. GOSPODARKA KOMUNALNA

12.1 Charakterystyka terenów miasta

Powierzchnia miasta Mszczonowa wynosi 8,56 km² w tym:

- lasy – 6 ha
- tereny zielone i wody – 10 ha
- tereny komunikacji – 141 ha
- tereny zabudowane – 213 ha
- tereny niezabudowane – 599 ha

Struktura powierzchni miasta wg stanu własności przedstawia się następująco:

- grunty w użytkowaniu wieczystym – 53 ha
- grunty będące w zarządzie i użytkowaniu – 8 ha
- grunty państwowe i komunalne
będące w zasobie gruntów – 45 ha
- inne państwowe i społeczne grunty
nie będące gospodarstwami rolnymi – 54 ha
- indywidualne gospodarstwa rolne i leśne – 335 ha
- inne grunty indywidualne – 178 ha
- ogrody działkowe – 9 ha
- państwowe rowy i doły – 2 ha
- drogi publiczne i inne będące
w powszechnym korzystaniu – 65 ha
- tereny kolejowe – 21 ha

12.2 Charakterystyka terenów gminy

Powierzchnia gminy Mszczonów wynosi 14 336 ha w tym:

- użytki rolne – 11 295 ha
- lasy i grunty leśne – 2 476 ha

- tereny zielone oraz wody stojące i płynące – 50 ha
- tereny komunikacji – 392 ha
- tereny zabudowane – 45 ha
- nieużytki – 78ha

Struktura powierzchni gminy wg stanu własności przedstawia się następująco:

- lasy państwowe – 1 238 ha
- państwowe i społeczne gospodarstwa – 3 ha
- grunty przekazane w zarząd i użytkowanie – 5 ha
- grunty przekazane w użytkowanie wieczyste – 48 ha
- grunty państwowe i komunalne będące w zasobie gruntów – 25 ha
- inne państwowe i społeczne grunty nie będące gospodarstwami rolnymi – 46 ha
- indywidualne gospodarstwa rolne – 11 489 ha
- inne grunty indywidualne – 390 ha
- wspólnoty gruntowe – 8 ha
- państwowe rowy i doły – 15 ha
- drogi publiczne i inne będące w powszechnym korzystaniu – 302 ha
- tereny kolejowe – 90 ha

12.3 Zasoby Komunalne

Na dzień 30.06.2007 Gmina posiadała grunty o powierzchni 160,2 ha z czego:

12,61 ha - grunty będące w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych

2,89 ha – grunty przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe

0,8 ha – przeznaczone pod powierzchnią eksploatację żwiru

2,10 ha – przeznaczonych pod wysypisko śmieci

0,5 ha – leżących w obszarze górniczym

11,9 ha – przeznaczonych pod inwestycję (termy i Zakład Utylizacji)

129,4 ha – przeznaczonych pod infrastrukturę (są to drogi, ulice oraz tereny osiedli mieszkaniowych i tereny zielone).

Gmina nie posiada terenów skupionych w większych kompleksach, mogących stanowić ofertę dla inwestorów.

Gmina posiada osobowość prawną w związku z powyższym sprzedaje i nabywa nieruchomości.

Nabywanie gruntów ogranicza się jednak głównie pod drogi wiejskie, ulice miejskie oraz infrastrukturę.

Tabela . Sprzedaż gruntów w latach 2000-2007.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Sprzedaż gruntów	1,7726 ha	8,2434 ha	18,5906 ha	0,3303 ha	0,8561	1,4004 ha	1,2328 ha	0,8372 ha
Sprzedaż lokali (szt.)	11 450m ²	4 532m ²	0 -----	0 -----	1 36,30 m ²	0 -----	1 34,0 m ²	2 111,9 m ²
Nabycie gruntów	2,0734ha	16,4984ha	24,7731 ha	1,6328 ha	2,3524 ha	29,8333 ha	15,1530 ha	1,4114 ha

12.4 Oferta dla inwestorów

W sierpniu 2007 roku na terenie miasta Mszczonów zlokalizowane były tereny przeznaczone pod budownictwo, usługowo przemysłowe oraz składy o całkowitym areale 144 ha, głównie w kompleksach 10-20 ha.

Łączna powierzchnia prywatnych terenów inwestycyjnych wynosiła 118,8705 ha.

Głównie były to tereny niezabudowane w sąsiedztwie planowanej obwodnicy z dostępem do drogi utwardzonej w dzielnicy przemysłowej miasta, tereny niezabudowane we wschodniej części miasta Mszczonowa, pomiędzy ul. Tarczyńską a planowaną obwodnicą Mszczonowa, tereny częściowo zabudowane w dzielnicy przemysłowej przy ulicy Tarczyńskiej. Ponadto, działki niezabudowane położone w okolicach ul. Tarczyńskiej.

Na terenie miasta Mszczonów w dzielnicy przemysłowej istnieją wolne do zagospodarowania tereny pod budownictwo przemysłowo-usługowo-składowe w ilości ok. 100 ha.

Na terenie gminy zlokalizowane są tereny przeznaczone pod budownictwo przemysłowe oraz składy o całkowitym areale obejmującym powierzchnią ponad 180 ha. W kompleksie od 1 do 20 ha każdy, w miejscowościach posiadających dobre połączenie drogowe z miastem, rezerwą wody i dobrym dostępem do sieci energetycznej, kanalizacyjnej, część z nich z dostępem do bocznicy kolejowej.

Gmina posiadała nadwyżki dobrej jakościowo wody pitnej w ilości 80 m³/h.

Na terenie miasta istnieją źródła wody geotermalnej na bazie której pracuje Zakład Geotermalny dostarczający ciepło do budynków Spółdzielni Mieszkaniowej, placówek oświatowych, Mszczonowskiego Ośrodka Kultury oraz Hali Sportowej.

13. STRUKTURA PRZESTRZENNA MIASTA

Obok miasta Mszczonów przebiega obwodnica o długości ok. 3,7 km. Prowadzi ona od miejscowości Słabomierz do ul. Wschodniej z dwupoziomowym skrzyżowaniem nad trasą nr 8. Obwodnica w znacznym stopniu odciąża centrum miasta od ruchu TIR-ów. Pozostały odcinek tymczasowy obwodnicy przebiega ulicą Wschodnią, która jest na części zabudowana zabudową mieszkaniową.

Stroną południową miasta przebiega linia kolejowa Skierniewice - Pilawa- Łuków. Istniejący w centrum miasta układ uliczny związany jest z historycznym rozwojem miasta. Układ ulic na terenach nowo urbanizowanych nawiązuje do istniejących szlaków komunikacyjnych.

13.1 Bariery rozwoju miasta

- bariery przestrzenne
 - linia kolejowa i droga krajowa nr 8 przygotowywane pod trasą ekspresową - spowodowały ograniczenie rozwoju miasta w kierunku południowym i północno-zachodnim.
 - planowany II Etap obwodnicy Mszczonowa ograniczający zabudowę miasta od strony północnej i zachodniej

- tworząca się dzielnica przemysłowa ograniczająca zabudowę mieszkaniową od strony wschodniej
- bariery strukturalne
 - dużym utrudnieniem w prawidłowym rozwoju urbanistycznym w rejonie „starego” Mszczonowa jest istniejąca struktura zabudowy oraz stan własnościowy gruntów.
- bariery funkcjonalne
 - a) mała ilość przejazdów nad trasą kolejową oraz drogą krajową nr 8 utrudnia prawidłowe i racjonalne funkcjonowanie miasta
 - b) niewielki zasób gruntów gminnych stanowiących potencjalny obszar dla kierunków rozwojowych miasta
 - c) nieracjonalne zagospodarowanie przestrzeni w obszarach zainwestowanych
- bariery technologiczne
 - a) aktywizacja obszarów wymaga niejednokrotnie przebudowy już istniejącej infrastruktury technicznej

13.2 Stan prawny miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Dla obszaru miasta i gminy Mszczonów zostało opracowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mszczonów uchwalone Uchwałą Nr XLIV/332/06 Rady Miejskiej Mszczonowa z dnia 31 maja 2006r.

Dla obszaru administracyjnego miasta obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą XIX/151/04 Rady Miejskiej w Mszczonowie z 28 maja 2004 roku. Na obszarze gminy obowiązuje 38 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszar ok. 8% powierzchni gminy. aktualnie opracowywanych jest 14 planów zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ok. 15% powierzchni gminy.

14. ROLNICTWO

W skład gminy Mszczonów w 2007 roku wchodziły 34 sołectwa tj. 67 wsi i miasto. Struktura gleb wg ewidencji podatkowej przedstawia się następująco:

Grunty orne

	Gmina		Miasto	
	ha	%	ha	%
Grunty orne				
R III a	11,88	0,09	13,61	1,59
R III b	442,92	3,25	91,85	10,73
R IV a	1961,52	14,39	200,77	23,45
R IV b	2115,89	15,52	257,81	30,12
R V	2770,80	20,33	244,34	28,54
R VI	1373,15	10,07	129,99	15,19
R VI z	87,28	0,64	6,82	0,80

użytki zielone

kl III	9,72	0,07	19,77	2,31
kl IV	207,31	1,52	31,41	3,67
kl V	231,83	1,70	19,53	2,28
kl VI	57,93	0,42	3,32	0,37
kl VI z	0,82	0,01	-----	-----
N	78,90	0,58	7,75	0,91

Ls – 1088,33 ha

Powyższe zestawienie obrazuje iż w Gminie jest przewaga gleb klas V i IV, są jednak enklawy o glebach klas III i IV, położone w południowo – wschodniej części gminy, na których prowadzone są szczególnie uprawy sadownicze.

Tabela. Struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych w 2002 r.

	Liczba gospodarstw
Ogółem miasto i gmina	1930
do 1 ha	491
od 1 do 5 ha	783
od 5 do 10 ha	417

	Liczba gospodarstw
od 10 do 15 ha	149
15 ha i więcej	90
Miasto	394
Wieś	1536

Źródło: Powszechny Spis Rolny – 2002 r.

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego, w 2002 roku na terenie miasta Mszczonów dominowały gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 5 ha. Stanowiły one aż 66% wszystkich gospodarstw indywidualnych. Wiele było również gospodarstw o całkowitej powierzchni od 5 do 10 ha, które stanowiły ponad 20% wszystkich gospodarstw. Najmniej w 2002 roku na terenie miasta i gminy Mszczonów funkcjonowało gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej. Było ich jedynie 90. Poniższa tabela zawiera szczegółowe dane na temat użytkowania gruntów.

Tabela. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	ha	%	ha	%
Ogółem	10959,75	100,0	10700,09	100,0
Użytki rolne	9582,16	87,4	9334,56	87,2
grunty orne	6844,38	62,5	6596,78	61,7
w tym				
odłogi	1504,71	13,7	1471,11	13,7
ugory	594,22	5,4	594,22	5,6
sady	1404,95	12,8	1404,95	13,1
łąki	990,82	9,0	990,82	9,3
pastwiska	342,01	3,1	342,01	3,2
Lasy i grunty leśne	843,89	7,7	838,58	7,8
Pozostałe grunty	533,70	4,9	526,95	4,9
Miasto				
Razem	666,31	100,0	666,31	100,0
Użytki rolne	575,79	86,4	575,79	86,4
grunty orne	423,29	63,5	423,29	63,5

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	ha	%	ha	%
Ogółem	10959,75	100,0	10700,09	100,0
w tym				
odłogi	231,36	34,7	231,36	34,7
ugory	52,08	7,8	52,08	7,8
sady	40,70	6,1	40,70	6,1
łąki	105,98	15,9	105,98	15,9
pastwiska	5,82	0,9	5,82	0,9
Lasy i grunty leśne	45,63	6,8	45,63	6,8
Pozostałe grunty	44,89	6,7	44,89	6,7
Wieś				
Razem	10293,44	100,0	10033,78	100,0
Użytki rolne	9006,37	87,5	8758,77	87,3
grunty orne w tym	6421,09	62,4	6173,49	61,5
odłogi	1273,35	12,4	1239,75	12,4
ugory	542,14	5,3	542,14	5,4
sady	1364,25	13,3	1364,25	13,6
łąki	884,84	8,6	884,84	8,8
pastwiska	336,19	3,3	336,19	3,4
Lasy i grunty leśne	798,26	7,8	792,95	7,9
Pozostałe grunty	488,81	4,7	482,06	4,8

Źródło: Powszechny Spis Rolny – 2002 r.

Najbardziej popularnym ziemiopłodem na terenie miasta i gminy Mszczonów były zboża. W 2002 roku stanowiły one aż 78% wszystkich zasiewów. Szczegółowo obrazuje to poniższa tabela.

Tabela. Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	ha	%	ha	%
Ogółem	4745,45	100,0	4531,45	100,0
Zboża ogółem	3707,94	78,1	3506,94	77,4

w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	3457,98	72,9	3256,98	71,9
Strączkowe jadalne na ziarno	4,74	0,1	4,74	0,1
Ziemniaki	610,71	12,9	610,71	13,5
Przemysłowe	14,03	0,3	14,03	0,3
Pastewne	191,37	4,0	178,37	3,9
Pozostałe	216,66	4,6	216,66	4,8
Miasto				
Razem	139,85	100,0	139,85	100,0
Zboża ogółem	103,79	74,2	103,79	74,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	102,54	73,3	102,54	73,3
Strączkowe jadalne na ziarno	0,05	0,0	0,05	0,0
Ziemniaki	19,78	14,1	19,78	14,1
Przemysłowe	1,47	1,1	1,47	1,1
Pastewne	4,21	3,0	4,21	3,0
Pozostałe	10,55	7,5	10,55	7,5
Wieś				
Razem	4605,6	100,0	4391,6	100
Zboża ogółem	3604,15	78,3	3403,15	77,5
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	3355,44	72,9	3154,44	71,8
Strączkowe jadalne na ziarno	4,69	0,1	4,69	0,1
Ziemniaki	590,93	12,8	590,93	13,5
Przemysłowe	12,56	0,3	12,56	0,3
Pastewne	187,16	4,1	174,16	4,0
Pozostałe	206,11	4,5	206,11	4,7

Źródło: Powszechny Spis Rolny – 2002 r.

Poza uprawami zbóż, w 2002 roku najbardziej popularne wśród rolników miasta i gminy Mszczonów były uprawy ziemniaków. Uprawiało je aż 37% rolników. Ponadto, ponad 8% rolników uprawiało warzywa gruntowe, a blisko 7% buraki cukrowe.

Tabela: Gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą głównych ziemiopłodów w 2002 r.

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	% ogólne liczby gospodarstw	Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	% ogólne liczby gospodarstw
Ogółem					
Zboża	810	42,0	Rzepak i rzepik	4	0,2
Ziemniaki	714	37,0	Warzywa gruntowe	159	8,2
Buraki cukrowe	-	-	Pastewne	125	6,5
Miasto					
Zboża	53	13,5	Rzepak i rzepik	-	-
Ziemniaki	49	12,4	Warzywa gruntowe	22	5,6
Buraki cukrowe	-	-	Pastewne	7	1,8
Wieś					
Zboża	757	49,3	Rzepak i rzepik	-	-
Ziemniaki	665	43,3	Warzywa gruntowe	137	8,9
Buraki cukrowe	-	-	Pastewne	118	7,7

Źródło: Powszechny Spis Rolny – 2002 r.

Na terenie miasta i gminy Mszczonów dość popularne były uprawy drzew i krzewów owocowych. W 2002 roku uprawy drzew owocowych stanowiły łączną powierzchnię aż 1.175 ha z czego największą część stanowiły jabłonie – 72% (847 ha) oraz wiśnie – 12% (145 ha).

Krzewy owocowe i plantacje jagodowe stanowiły natomiast 223 ha, z czego najwięcej uprawiano porzeczeki – 210 ha, co stanowiło aż 94% wszystkich upraw tego typu. Szczegółowe dane na ten temat prezentuje poniższa tabela.

Tabela: Gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą poszczególnych gatunków drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych w 2002 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	ha	%		ha	%
Ogółem					
Drzewa owocowe	1174,75	100,0	Krzewy owocowe i plantacje jagodowe	223,26	100,0
Jabłonie	846,88	72,1	Agrest	9,60	4,3
Grusze	45,49	3,9	Porzeczeki	210,33	94,2
Śliwy	77,45	6,6	Maliny	2,09	0,9

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	ha	%		ha	%
Wiśnie	145,05	12,3	Pozostałe	1,24	0,6
Czereśnie	51,08	4,3			
Pozostałe	8,8	0,7			
Miasto					
Drzewa owocowe	34,45	100,0	Krzewy owocowe i plantacje jagodowe	5,75	100,0
Jabłonie	21,00	61,0	Agrest	0,01	0,2
Grusze	3,02	8,8	Porzeczki	4,76	82,8
Śliwy	5,99	17,4	Maliny	0,50	8,7
Wiśnie	3,34	9,7	Pozostałe	0,48	8,3
Czereśnie	0,60	1,7			
Pozostałe	0,50	1,5			
Wieś					
Drzewa owocowe	1140,30	100,0	Krzewy owocowe i plantacje jagodowe	217,51	100,0
Jabłonie	825,88	72,4	Agrest	9,59	4,4
Grusze	42,47	3,7	Porzeczki	205,57	94,5
Śliwy	71,46	6,3	Maliny	1,59	0,7
Wiśnie	141,71	12,4	Pozostałe	0,76	0,3
Czereśnie	50,48	4,4			
Pozostałe	8,30	0,7			

Źródło: Powszechny Spis Rolny – 2002 r.

Poniższa tabela przedstawia liczbę zwierząt hodowanych w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Z danych tych wynika, że na terenie miasta i gminy Mszczonów najczęściej hodowano kur i trzody chlewnej.

Tabela: Liczba zwierząt hodowanych w indywidualnych gospodarstwach rolnych w 2002 r.

Wyszczególnienie	Gmina	Miasto
bydło	1581	101
krowy	879	35
trzoda chlewna	2834	113
konie	306	26
kury	29533	324

Źródło: Powszechny Spis Rolny – 2002 r.

W stosunku do pozostałej części Polski, gospodarstwa rolne na terenie miasta i gminy Mszczonów w 2002 roku były dość słabo zmechanizowane. Najwięcej gospodarstw posiadało ciągnik i samochód ciężarowy. Ze względu na małe powierzchnie upraw małą popularnością cieszyły się kombajny. Szczegółowe dane na ten temat zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela: Liczba maszyn rolniczych w indywidualnych gospodarstwach rolnych w 2002 r.

Wyszczególnienie	Gmina	Miasto
liczba ciągników	715	27
samochody ciężarowe	223	20
kombajn zbożowy	33	0
kombajn do ziemniaków	62	0

Źródło: Powszechny Spis Rolny – 2002 r.

Najwięcej gospodarstw rolnych występowało w części południowej gminy Mszczonów tj. we wsiach Piekary, Osuchów, Bobrowce, Lutkówka, Wygnanka, Nosy Poniatki.

Najdalej oddalone od siedziby gminy około 14 km to miejscowości Małachowszczyzna, Janówek, Nowe Poręby, które graniczą z woj. Radomskim. Są tu najlepsze gleby gminy, ludność w/w wsi utrzymuje się z sadownictwa.

Jabłka wywożone są na rynki krajowe i zagranicę.

- Owoce skupowane są przez prywatnych właścicieli punktów skupu w Osuchowie, Bobrowcach, Mszczonowie, Lutkówce, Bronisławowie Osuchowskim.
- Ziemniaki (żyto, pszenżyto) skupuje Spółdzielnia Usługowo-Przemysłowo-Handlowa w Osuchowie. Sprzedawane są one również na wolnym rynku.

Produkty rolne, jak również zwierzęta gospodarskie w Mszczonowie najczęściej sprzedaje się na targach. Na targach można nabyć mleko, przetwory z mleka, jaja, warzywa, owoce i drób. Skupem okrężnym mleka zajmuje się Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Grodzisku Mazowieckim. Systematycznie od 1993 r. maleje skup mleka.

Zlikwidowano wszystkie punkty skupu mleka (Mszczonów, Adamowice, Lutkówka, Piekary, Lindów, Osuchów). Mleko od rolnika odbierane jest bezpośrednio na autocysterny.

Dużą rolę w organizacji sektora rolniczego na terenie miasta i gminy Mszczonów odgrywa Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie (MODR), którego pracownicy wspierają rolników poradą fachową w sprawach: doboru odmian zbóż, prawidłowego stosowania środków ochrony roślin. Udzielają informacji na temat korzystania z preferencyjnych kredytów.

Ponadto:

- doradzają i organizują szkolenia w zakresie:
 - wsparcia rozwoju obszarów wiejskich,
 - zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego wsi mazowieckiej,
 - marketingu i przedsiębiorczości,
 - wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki,
 - ekologii i ochrony środowiska, w tym programów rolno-środowiskowych,
- inicjują i wspierają działania mające na celu rozwój pozarolniczych form aktywności gospodarczej rolników,
- pomagają producentom rolnym w wypełnianiu dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o pomoc finansową ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych czy zagranicznych,
- organizują wystawy, kiermasze, targi, konferencje i inne przedsięwzięcia upowszechniające najnowsze osiągnięcia nauki i praktyki rolniczej, promujące dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe wsi.

Na terenie miasta i gminy Mszczonów stosunkowo słabo jest rozwinięte przetwórstwo płodów rolnych. Potrzeby w zakresie przetwórstwa oprócz ziemniaka są niezaspokojone. Największe potrzeby w rozwoju przetwórstwa występują przy przetwórstwie jabłek, gdzie będzie zaspokojony ich dostawca.

Na obszarze gminy praktycznie nie występują zorganizowane formy obrotu produktami rolniczymi.

Stopień zorganizowania rolników indywidualnych w grupy producenckie, marketingowe lub spółdzielcze jest znikomy.

Obserwuje się jedynie proste formy współpracy między rolnikami np. w zakresie przewozu produktów rolniczych czy skupu. Obserwuje się zjawisko spadającej dochodowości pracy w rolnictwie, zwłaszcza w grupie gospodarstw o małym areale.

Istnieje jednak wiele form dofinansowania gospodarstw rolnych ze środków Unii Europejskiej. Jedną z możliwości jest skorzystanie ze środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W ramach tego programu rolnicy mogą pozyskać środki na rozwój swoich gospodarstw. Dużą rolę na terenie gminy w zakresie pomocy świadczonej rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych z PROW odgrywa placówka Gminnego Centrum Informacji w Osuchowie.

W związku z dynamicznym rozwojem miasta Mszczonów, od dwóch lat można zaobserwować systematyczny wzrost cen ziemi. W związku z tym rolnicy chętniej niż kiedyś wyprzedają swoją ziemię, która dotąd leżała odłogiem, pod różnego rodzaju prywatne inwestycje budowlane, najczęściej pod działki rekreacyjne mieszkańcom okolicznych dużych miast jak np. Warszawa.

15. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na terenie miasta i gminy Mszczonów znajduje się szereg zabytków i obiektów wartościowych historycznie i architektonicznie.

Są to:

- **kościół pw. św. Jana Chrzciciela wybudowany w latach 1862-1886**

Pierwsze wzmianki o kościele we wsi książęcej Mszczonów znalazły się w aktach Archiwum Kapituły Poznańskiej w 1324 roku.

Na zachodniej ścianie świątyni od strony kościelnego cmentarza, znajduje się tablica pamiątkowa rozstrzelanych przez Niemców w dniu 11.11.1939r. śp. ks. kanonika Józefa Wierzejskiego, lekarza Stanisława Zarachowicza i burmistrza Mszczonowa Aleksandra Tańskiego.

Uroczystej konsekracji kościoła dokonał w niedzielę 4 XI 1973 roku JE. Stefan Kardynał Wyszyński, Prymas Polski.

- **dworek państwa Czarneckich z XIX wieku tzw. Kaflarnia**

- **kościół parafialny: dzwonnica w Osuchowie**

Na terenie wsi znajduje się rzymskokatolicki kościół parafialny pw. św. Stanisława, biskupa i męczennika. Obecny trójnawowy budynek świątyni wzniesiono w stylu neogotyckim w 1889 r. Kościół mieści trzy ołtarze.

Na terenie przykościelnym znajduje się ponadto XVIII-wieczna drewniana dzwonnica i XIX-wieczny grób hrabiego Feliksa Wołowskiego.

- **zespół pałacowy: park i trzy aleje w Osuchowie**

Do ważnych i cennych zabytków wsi Osuchów należy klasycystyczny zespół pałacowo-parkowy, będący dawniej siedzibą jednej z gałęzi hrabiowskiego rodu Platerów (z którego wywodziła się m.in. Emilia Plater). Teren pałacowy został odnowiony w latach 90. XX w.

Pałac został zbudowany w połowie XIX wieku przez hrabiego Feliksa Wołowskiego w miejsce zakupionego przez niego dawnego drewnianego dworu rodziny Radziejowskich. Mniej więcej w tym samym czasie posadzone zostały lipy wzdłuż drogi dojazdowej do pałacu, tworzące dziś zabytkową aleję lipową wpisaną na listę pomników przyrody, oraz piękny park będący pomnikiem przyrody.

Zespół pałacowy i park w Osuchowie pozostaje w użytkowaniu ZUS-u i przez ZUS poddany został renowacji. Obecnie znajduje się w bardzo dobrym stanie. Wszystkie dwory i parki dworskie pozostają własnością osób fizycznych, które dokonują remontów we własnym zakresie.

Kościóły i dzwonnice utrzymywane są przez parafie w stanie zadawalającym. Kościoły parafialne i dzwonnice w Osuchowie i Lutkówe są dostępne dla publiczności i stanowią atrakcję turystyczną dla zwiedzających. Pozostałe zabytki stanowią własność prywatną.

- **kościół parafialny: dzwonnica w Lutkówe**

Na terenie wsi znajduje się drewniany Kościół Parafialny pw. Świętej Trójcy, zaliczany do najstarszych obiektów sakralnych na Mazowszu. Obecny budynek kościoła został wzniesiony w 1744 roku, wnętrze barokowe.

- **dwór i park dworski w Piekarach**

Na terenie Piekar znajduje się cenny historycznie i architektonicznie dwór i park dworski.

Dwór został wzniesiony w pierwszej połowie XIX wieku, odnowiony w 1908 roku, a w 1968 roku nabyty przez rodzinę Marczewskich od Symforiana Woyszwillo. Klasyczny. Murowany z cegły, otynkowany. Na planie prostokąta, dziewięćosiowy, z nowszym portykiem w elewacji frontowej złożonym z dwóch par przysadzistych kolumn toskańskich podtrzymujących trójkątny fronton, w którym ceramiczny wizerunek Matki Boskiej. Przy lewym boku nowszy taras otoczony balustradą. Układ wnętrz dwu- i trzytraktowy. Dach naczółkowy, kryty dachówką. Wokół dworu resztki parku krajobrazowego z XIX wieku z okazami starych drzew i aleją lipową.

- **dwór i park dworski w Badowo-Mściskach**

Badowo-Mściska kupił w 1895 roku Ignacy Wieszczycki od dotychczasowego właściciela Aleksandra Pstrokońskiego. Majątek był bardzo zadłużony i zaniedbany, podmokła ziemia, aż do Mszczonowa porośnięta zaroślami wierzby i chwastami, leżała odłogiem. Budynki gospodarcze chyliły się ku upadkowi, w złym stanie był modrzewiowy dworek, zbudowany na początku wieku.

W 1910 roku wokół dworu na trzech hektarach ziemi założono park krajobrazowy, którego projektantem był szwagier Gabryeli Wieszczyckiej -inżynier Edward Ciszewicz (projektant m. in. Parku im. Paderewskiego w Warszawie oraz kustosz Ogrodu Saskiego).

W okresie okupacji hitlerowskiej dwór w Badowo-Mściskach stał się jednym z głównych ośrodków walki podziemnej AK w okolicy. Ukrywali się tu ludzie "spaleni", odbici z więzień i transportów. Tu też dwukrotnie zorganizowano szpitalik wojenny dla rannych partyzantów. Zorganizowano tu również tajne nauczanie dla okolicznej młodzieży, co umożliwiło kilkunastu młodym ludziom, ukończenie po wojnie studiów wyższych.

- **zespół parkowy w Ciemno-Gnojnej**
- **dwór i park dworski w Badowo-Kłodach**
- **park w Badowo-Dańkach**
- **cmentarz żydowski w Mszczonowie**

Źródło: www.kirkuty.xt.pl; www.izrael.badacz.org.

16. FINANSE GMINY

Do podstawowych źródeł dochodów własnych należą:

- podatek od nieruchomości
- udział w podatku dochodowym od osób fizycznych
- podatek od środków transportowych
- opłaty skarbowe
- opłaty targowe

Struktura dochodów i wydatków miasta i gminy Mszczonów w latach 2004-2006 przedstawiała się następująco:

		2004	2005	2006
I	DOCHODY	21 891 460	28 098 908	28 558 213
1.	dochody własne w tym:	14 567 973	19 448 009	19 153 730
-	podatki i opłaty lokalne	10 005 706	11 430 093	11 532 268
-	udział w podatku dochodowym od osób fizycznych	2 239 788	2 620 190	3 219 727
-	opłaty skarbowe	59 579	63 818	82 976
-	pozostałe	2 262 900	5 333 908	4 318 759
2.	subwencja ogólna	5 636 901	5 793 254	5 365 326
3.	dotacje celowe	1 686 586	2 857 645	4 039 157
II	WYDATKI:	23 069 864	28 438 012	26 729 550
-	rolnictwo	1 011 513	968 546	227 142
-	transport	2 997 874	2 778 911	3 237 629
-	gospodarka komunalna	1 834 400	1 792 594	1 714 781
-	gospodarka mieszkaniowa	415 678	1 322 373	837 874
-	oświata i wychowanie	9 260 796	10 135 085	9 775 674
-	opieka społeczna	2 288 036	3 338 698	5 065 055
-	kultura i sztuka	1 939 888	4 890 721	2 445 442
-	administracja samorządowa	2 619 149	2 422 519	2 545 749
-	pozostałe	702 530	788 565	880 204
	w tym :			
-	wydatki majątkowe	7 510 168	10 599 100	5 389 466
-	zadania zlecone i powierzone	1 465 756	2 213 971	3 188 662

17. REALIZOWANE I PLANOWANE INWESTYCJE

W ostatnich latach na terenie miasta i gminy Mszczonów zostało zrealizowanych wiele bardzo znaczących inwestycji, z których duża część była dofinansowana ze środków Unii Europejskiej np. budowa szkoły podstawowej, budowa Mszczonowskiego Ośrodka Kultury, zagospodarowanie centrum wsi w Osuchowie i Wręczy.

W 2004 roku oddany został do użytku I Etap obwodnicy Mszczonowa, która w znacznym stopniu usprawniła komunikację i bezpieczeństwo na terenie miasta i gminy. W ramach projektu został wybudowany węzeł drogowy na skrzyżowaniu 2 dróg krajowych nr 8 i nr 50.

Ponadto, w oparciu o eksploatowane źródła geotermalne rozpoczęto realizację zadania „Budowa kompleksu basenów z wykorzystaniem źródeł termalnych w Mszczonowie”. Obiekt ten zostanie zrealizowany do czerwca 2008 r.

Na lata 2008-2009 została również zaplanowana budowa kolejnego etapu obwodnicy.

W 2006 roku z kolei odbyły się spotkania związane z planowaną lokalizacją lotniska centralnego dla Polski na terenie gminy.

W najbliższym czasie planuje się również zrealizować budowę zakładu utylizacji odpadów komunalnych, a także składowisko azbestu dla potrzeb gminy.

Ponadto, na terenie miasta i gminy Mszczonów planuje się w najbliższych latach realizację wielu innych mniejszych projektów inwestycyjnych:

1. Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Małachowszczyzna, Olszewek, Bobrowce, Pawłowice, Suszeniec, Janówek, Nowe Poręby, Osuchów,
2. Wykonanie nawierzchni bieżni wokół istniejącego stadionu w Osuchowie,
3. Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku ANKA,
4. Budowa ścieżek rowerowych,
5. Budowa boiska (urządzenie terenu sportowego) oraz zagospodarowanie centrum wsi Lutkówka,
6. Budowa boiska (urządzenie terenu sportowego) oraz zagospodarowanie centrum wsi Piekary,

7. Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej poprzez budowę kompleksu basenowego z wykorzystaniem źródeł termalnych w Mszczonowie,
8. Racjonalna gospodarka wodą w aspekcie społeczno-gospodarczego rozwoju gmin Mazowsza Zachodniego,
9. Budowa bieżni, trybun oraz ogrodzenie terenu sportowego we wsi Osuchów,
10. Budowa sieci wodociągowej we wsiach Lutkówka, Lutkówka Druga, Lutkówka Kolonia, Chudowlipie, Nosy Poniatki, Zimna Woda, Dębiny Osuchowskie,
11. Budowa sieci wodociągowej we wsi Tłumy,
12. Budowa sieci wodociągowej we wsi Długowizna,
13. Budowa sieci wodociągowej na osiedlu Tarczyńska II w Mszczonowie,
14. Budowa stacji uzdatniania wody w Lindowie,
15. Budowa kanalizacji sanitarnej na w ul. Fabrycznej w Mszczonowie,
16. Rozbudowa i remont oczyszczalni ścieków we wsi Osuchów,
17. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Osuchów,
18. Remont i adaptacja Przychodni zdrowia we wsi Osuchów,
19. Rozbudowa i adaptacja Miejskiego Przedszkola w Mszczonowie,
20. Budowa sali gimnastycznej oraz boiska zewnętrznego we wsi Bobrowce,
21. Budowa budynku socjalnego,
22. Budowa boisk sportowych przy Gimnazjum w Mszczonowie oraz termomodernizacja hali sportowej,
23. Rozbudowa (budowa nowych kominów) na składowisku odpadów komunalnych,
24. Adaptacja targowiska miejskiego w Mszczonowie przy ul. Morelowej,
25. Budowa chodników na osiedlu Józefpolska w Mszczonowie,
26. Budowa drogi we wsi Bobrowce,
27. Budowa drogi we wsi Janówek,
28. Budowa ul. Strażackiej i Okrężnej we wsi Osuchów,
29. Budowa drogi we wsi Adamowice,

30. Budowa drogi we wsiach Grabce tow. Wólka Wręcka,
31. Udział w budowie „Traktu Tarczyńskiego”,
32. Budowa drogi Nowy Dworek – Benenard,
33. Remont chodnika w ul. Tarczyńskiej,
34. Budowa nawierzchni oraz chodników w ul. Poniatowskiego, Boczna, Bagno, Spokojna, Sportowa w Mszczonowie,
35. Budowa chodników na osiedlu Tarczyńska i Kwiatowa w Mszczonowie,
36. Budowa drogi we wsi Gąba,
37. Budowa drogi we wsi Tłumy,
38. Budowa drogi we wsi Władysławów,
39. Budowa drogi we wsi Badowo Mściska- Ciemnogojna,
40. Rewaloryzacja budynku OSP nawiązanie do herbu miasta (budowa baszty),
41. Zagospodarowanie placu przed Ratuszem,
42. Rewaloryzacja Parku Tarczyńskiego,
43. Adaptacja budynku przy ulicy Tarczyńskiej dla potrzeb organizacji pozarządowych,
44. Adaptacja pomieszczeń dla potrzeb działalności GCI (szkolenia, kursy, ogólnie dostępny Internet),
45. Budowa ulicy przy kompleksie basenowym,
46. Adaptacja budynku administracji przy ulicy Warszawskiej – na wynajem,
47. Przebudowa ulicy Sienkiewicza na ciąg pieszo-jezdny,
48. Przebudowa skrzyżowania ulicy Nowy Rynek, Żyrardowskiej,
49. Przebudowa wejścia do budynku Biblioteki Miejskiej,
50. Przebudowa budynku Ośrodka Pomocy Społecznej,
51. Zagospodarowanie centrum wsi Zbiroża,
52. Budowa ulicy Dworcowej w Mszczonowie,
53. Budowa studni głębinowych we wsiach Piekary i Badowo Dańki.

Rozdział II

ANALIZY SEKTOROWE I ANALIZA ZBIORCZA SWOT

Położenie, struktura przestrzenna			
<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobra dostępność do krajowych i międzynarodowych szlaków drogowych i kolejowych • Korzystne położenie w bezpośredniej bliskości Warszawy i dobre skomunikowanie ze stolicą • Występowanie na obszarze miasta i gminy dużych obszarów ujętych w planie pod funkcje przemysłowe będących w posiadaniu jednego właściciela 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trudności w pozyskiwaniu terenu dla potrzeb przeprowadzenia infrastruktury w centrum miasta • Brak zwartych kompleksów terenów będących własnością miasta • Brak planu zagospodarowania przestrzennego • Rozdrobnienie zabudowy na terenach wiejskich utrudniających proces uzbrojenia w infrastrukturze tych terenów • Ograniczenie możliwości rozwojowych i wyposażenia w infrastrukturę powodowanych podziałem miasta na dwie części przez trasę szybkiego ruchu 	<p>SZANSE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie rangi drogi krajowej nr 8 do parametrów drogi ekspresowej z dobrą dostępnością do miasta • Zainteresowanie inwestorów zlokalizowaniem się w pobliżu tras międzynarodowych i krajowych oraz w bliskości stolicy 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrastające natężenie ruchu na drogach krajowych, w tym przewożenie materiałów niebezpiecznych

Demografia zatrudnienia			
<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korzystna struktura demograficzna ludności przejawiająca się w przewadze ludności w wieku produkcyjnym • Stosunkowo niskie bezrobocie z tendencją spadkową 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niski stopień wykształcenia społeczeństwa • Zbyt niskie kwalifikacje osób bezrobotnych w odniesieniu do wymagań pracodawców • Wysoki udział ludności młodej (w wieku 18-34 lat) w strukturze bezrobocia 	<p>SZANSE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem ludzi młodych • Spadek liczby osób bezrobotnych, zwłaszcza w wieku 18-34 lata • Spadek liczby osób bez prawa do zasiłku (trwale pozostająca bez pracy) • Tworzenie nowych miejsc pracy na terenie miasta 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wyjazdu mieszkańców do Irlandii i Anglii w poszukiwaniu lepiej płatnej pracy

Gospodarka i usługi

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie jednostek gospodarczych • Istnienie kapitału lokalnego oraz kapitału zagranicznego • Wysoka dynamika tworzenia podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym • Występowanie klimatu przedsiębiorczości • Posiadanie terenów dla lokalizacji terenochłonnych jednostek gospodarczych będących w gestii jednego właściciela • Posiadanie dobrych warunków dla tworzenia się firm logistycznych ze względu na położenie i dostępność trasy komunikacyjnej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym • Występowanie lokalnych zasobów naturalnych dla produkcji materiałów budowlanych • Występowanie tradycji produkcyjnych w zakresie rzemiosła 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska siła nabywcza ludności wiejskiej i związana z tym ograniczona chłonność rynku lokalnego • Brak zaspokojenia potrzeb w zakresie turystyki • Wysoki udział ludności utrzymującej się z pracy w rolnictwie 	<ul style="list-style-type: none"> • Występujące zainteresowanie inwestorów zagranicznych w lokalizowaniu się na terenie miasta • Bliska odległość (15 km) do przyszłej autostrady A2, która będzie przebiegała w miejscowości Wiskitki • Występowanie w bezpośredniej bliskości wyspecjalizowanych instytucji otoczenia rynkowego • Poprawa połączeń dróg krajowych nr 8 i 50 poprzez budowę II Etapu obwodnicy i drogi Mszczonów - Tarczyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Niestabilna polityka podatkowa • Malejący udział środków z budżetu Państwa dla realizacji celów lokalnych • Obciążenie gmin dodatkowymi zadaniami bez zabezpieczenia finansowego

Infrastruktura techniczna

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki stopień gazyfikacji miasta dla potrzeb mieszkalnych • Występowanie rezerwy wody dobrej jakości • Występowanie rezerwy energetycznej dla potrzeb rozwoju gospodarczego • Występowanie na terenie miasta urządzeń telekomunikacyjnych o zasięgu krajowym i międzynarodowym • Występowanie złóż wód geotermalnych wykorzystywanych dla celów ciepłowniczych i rekreacyjnych • Uporządkowana gospodarka w zakresie utylizacji ścieków • Wykonanie I Etapu obwodnicy miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak sieci gazowej na terenach wiejskich i brak możliwości odpowiedniej ilości sieci gazowniczych o parametrach umożliwiających obsługę podmiotów gospodarczych • Występowanie na terenach wiejskich obszarów o niskim poziomie telefonizacji • Brak II etapu obwodnicy miasta • Brak rezerw możliwości przerobowych oczyszczalni ścieków dla potrzeb przyszłego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • Planowanie wybudowania lotniska w okolicach Mszczonowa • Posiadanie terenów pod Zakład Utylizacji Odpadów • Planowana rozbudowa II Etapu kompleksu basenów termalnych • Planowana modernizacja oczyszczalni ścieków • Przystosowanie drogi krajowej nr 8 do parametrów drogi ekspresowej • Przebudowa drogi powiatowej Mszczonów – Piotrkowice łączącej obwodnicę z drogą krajową nr 7 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogarszający się stan dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych • Brak wystarczających środków z budżetu Państwa na realizację zadań z zakresu rozwoju infrastruktury

Infrastruktura społeczna

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie placówek oświatowych pełniących funkcje ponadlokalne • Dobry stan bazy lokalowej placówek oświaty, szkół podstawowych i gimnazjów • Zaangażowanie społeczeństwa w rozwiązywaniu problemów społecznych • Dobra jakość i popularność mediów lokalnych • Aktywność mieszkańców w organizacji i uczestnictwie w imprezach kulturalnych • Posiadanie osiągnięć krajowych i międzynarodowych przez lokalne zespoły • Posiadanie kontaktów międzynarodowych w sferze kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała ilość profili kształcenia odpowiadających kierunkom rozwoju gospodarczego gminy • Mała ilość medycznych urządzeń diagnostycznych w stosunku do potrzeb • Niewystarczająca baza sportowa i dydaktyczna 	<ul style="list-style-type: none"> • Zainteresowanie sponsorów wspieraniem imprez kulturalnych oraz dofinansowaniem oświaty • Rosnące zainteresowanie lokalnej społeczności podnoszeniem własnych kwalifikacji zawodowych • Poprawa dostępu do systemu edukacji (kształcenie ustawiczne) dla młodzieży i dorosłych • Niewystarczająca baza sportowa i dydaktyczna • Powstanie Miejskiej Izby Pamięci w Mszczonowie 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak stabilnego zabezpieczenia w środki finansowe na oświatę ze strony budżetu Państwa • Zmiana ustaw przepisów regulujących działalność placówek społecznych

Środowisko (rekreacja i turystyka)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Dobry stan środowiska naturalnego • Uporządkowana gospodarka odpadami i utylizacji ścieków • Występowanie atrakcyjnych obiektów dziedzictwa kulturalnego • Występowanie obszaru krajobrazu chronionego • Posiadanie zakładu geotermalnego (z rezerwami mocy cieplnych) • Budowa I etapu basenów termalnych • Nadwyżka wód geotermalnych możliwa do wykorzystania do celów rekreacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak bazy turystycznej • Brak zaplecza rekreacyjnego na terenie zbiornika wodnego ANKA w Zbizoży • Słabe zainteresowanie rozwojem agroturystyki społeczeństwa lokalnego na obszarach wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość Warszawy (możliwość przejęcia ruchu turystycznego przy założeniu rozwoju bazy turystyczno-hotelowej) • Usprawnienie ruchu drogowego w wyniku zrealizowania II Etapu obwodnicy miasta • Przygotowanie terenu pod budowę II Etapu basenów termalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Natężenie ruchu kołowego na trasach krajowych i międzynarodowych przebiegających przez obszar gminy

Gospodarka komunalna i mieszkaniowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Rezerwa terenów pod budownictwo jednorodzinne • Wysoka jakość i ponad lokalny zasięg świadczonych usług komunalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak większych kompleksów terenów będących własnością gminy dla potrzeb potencjalnych inwestorów • Niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe w odniesieniu do budownictwa komunalnego • Niski stopień wyposażenia w infrastrukturę mieszkań komunalnych i zły stan techniczny obiektów komunalnych • Niewystarczający stopień zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych • Brak terenów pod budownictwo wielorodzinne 	<ul style="list-style-type: none"> • Skłonność dużych inwestorów do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych pracowników • Wzrost zapotrzebowania na mieszkania ze względu na wzrost zatrudnienia w nowopowstających firmach 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuregulowana sfera budownictwa mieszkaniowego w zakresie powiązań systemowych

Rolnictwo

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Istnienie pozytywnych przykładów w zakresie prowadzenia gospodarstw specjalistycznych • Zaawansowany proces wykorzystania gleb o niskiej jakości poprzez organizowanie plantacji świerków stanowiących w przyszłości uzupełnienie dochodów rolników oraz zalesianie • Istnienie warunków naturalnych sprzyjających podjęciu produkcji zdrowej żywności 	<ul style="list-style-type: none"> • Niskie klasy bonitacyjne gruntów rolnych • Zła struktura obszarowa gospodarstw • Wysoki udział ludności utrzymującej się z pracy w rolnictwie • Brak zorganizowanego rynku zbytu produktów rolnych • Brak form zorganizowania rolników indywidualnych • Brak przetwórstwa produktów rolnych • Brak alternatywnych miejsc pracy na obszarach wiejskich • Postępujący proces starzenia się ludności wiejskiej • Niski poziom wyposażenia w infrastrukturę terenów wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Program zalesiania gminy • Zainteresowanie inwestorów zewnętrznymi produkcją zdrowej żywności • Rozwój agroturystyki • Prowadzenie szkoleń dla osób utrzymujących się z rolnictwa w celu ułatwienia im pozyskania alternatywnych źródeł dochodu • Możliwość wykorzystania środków unijnych na rozwój • Dopłaty unijne dla gospodarstw rolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska dochodowość z pracy w rolnictwie • Wysoka konkurencyjność produktów rolniczych

Finanse

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zaawansowany proces wykorzystania środków różnych podmiotów do współfinansowania zamierzeń i inwestycji • Wiarygodność finansowa Gminy przejawiająca się zrównoważonym budżetem łatwością pozyskiwania kredytów • Aktywna polityka administracji samorządowej mająca na celu łączenia środków budżetu samorządu, budżetu Państwa i środków unijnych • Tradycje współpracy z władzami miasta mieszkańców osiedli jednorodzinnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dekapitalizacja majątku Gminy • Wynikająca z konieczności struktura budżetu ukierunkowana na realizację bieżących potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększające się dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym podatku od osób prawnych • Możliwość pozyskania kapitału zewnętrznego • Możliwość korzystania z kredytów preferencyjnych dotacji celowych i środków z funduszy celowych • Istnienie potencjalnych odbiorców zewnętrznych na usługi i wyroby wytwarzane przez MSP • Możliwość uzyskania dofinansowania ze środków unijnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak stabilnych zasad naliczania dochodów własnych (udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, środków transportu) • Relatywne obniżanie się poziomu subwencji dotacji na zadania zlecone • Zwiększenie zadań gminy bez zapewnienia źródeł dodatkowych dochodów na ich realizację

Zbiorcza analiza

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywna polityka administracji samorządowej mająca na celu łączenie środków budżetu samorządu, budżetu Państwa i środków unijnych • Tradycje współpracy z władzami miasta mieszkańców osiedli jednorodzinnych • Rezerwa terenów pod budownictwo jednorodzinne • Korzystna struktura demograficzna ludności • Uporządkowana gospodarka utylizacji ścieków • Posiadanie złóż geotermalnych możliwych do wykorzystania dla celów ciepłowniczych (zastąpienie kotłowni lokalnych proekologicznymi źródłami ciepła) • Budowa I etapu basenów termalnych • Istnienie kapitału lokalnego oraz kapitału zagranicznego • Występowanie klimatu przedsiębiorczości • Posiadanie terenów dla lokalizacji terenochłonnych jednostek gospodarczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wynikająca z konieczności struktura budżetu ukierunkowana na realizację bieżących potrzeb • Brak większych kompleksów terenów będących własnością Gminy dla potrzeb potencjalnych inwestorów • Niewystarczający stopień zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych • Zła struktura obszarowa gospodarstw • Niski poziom wyposażenia w infrastrukturę terenów wiejskich • Wysoki udział ludności utrzymującej się z pracy w rolnictwie • Niski stopień wykształcenia społeczeństwa • Wysoki udział ludności młodej w strukturze bezrobocia poniżej 35 roku życia • Brak otwartego zaplecza rekreacyjnego • Brak lekarzy specjalistów • Niska siła nabywcza ludności i związana z tym ograniczona chłonność rynku lokalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość korzystania z kredytów preferencyjnych dotacji celowych i środków z funduszy celowych • Zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem ludzi młodych • Bliskość Warszawy (możliwość przejścia ruchu turystycznego) • Występuje zainteresowanie inwestorów zagranicznych z lokalizowaniem się na terenie miasta • Występowanie w bezpośredniej bliskości wyspecjalizowanych instytucji otoczenia rynkowego • Podniesienie rangi drogi krajowej nr 8 do parametrów drogi ekspresowej z dobrą dostępnością do miasta • Spadek bezrobocia, zwłaszcza wśród ludzi młodych w wieku 18-34 lata • Plany budowy lotniska w Mszczonowie 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak stabilnych zasad naliczania dochodów własnych (udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, środków transportu) • Relatywne obniżanie się poziomu subwencji i dotacji na zadania zlecone • Zwiększenie zadań gminy bez zapewnienia źródeł dodatkowych dochodów na ich realizację • Nieuregulowana sfera budownictwa mieszkaniowego • Wysoka konkurencyjność produktów rolniczych • Brak stabilnego zabezpieczenia w środki finansowe na oświatę • Niestabilna polityka podatkowa • Malejący udział środków z budżetu Państwa dla realizacji celów lokalnych • Pogarszający się stan dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych • Brak wystarczających środków z budżetu Państwa na realizację zadań z zakresu rozwoju infrastruktury • Wzrastające natężenie ruchu na drogach krajowych, w tym przewóz materiałów

Zbiorcza analiza

<ul style="list-style-type: none"> • Posiadanie dobrych warunków dla tworzenia się firm logistycznych ze względu na korzystne położenie i dostępność trasy komunikacyjnej • Wysoki stopień gazyfikacji miasta dla potrzeb budownictwa • Występowanie rezerwy wody dobrej jakości • Występowanie rezerwy energetycznej dla potrzeb rozwoju gospodarczego • Występowanie na terenie miasta urządzeń telekomunikacyjnych o zasięgu krajowym i międzynarodowym • Dobra dostępność do krajowych i międzynarodowych szlaków drogowych i kolejowych • Korzystne położenie w bezpośredniej bliskości Warszawy i dobrym skomunikowaniem • Występowanie na obszarze miasta i gminy dużych obszarów ujętych w planie pod funkcje przemysłowe będących w posiadaniu jednego właściciela • Istnienie I etapu obwodnicy miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zwartych kompleksów terenów będących własnością miasta • Rozdrobnienie zabudowy na terenach wiejskich utrudniających proces uzbrojenia w infrastrukturę techniczną terenów 		niebezpiecznych przebiegających przez miasto
---	--	--	--

Rozdział III

CEL NADRZĘDNY I CELE STRATEGICZNE

CEL NADRZĘDNY

ZDOBYCIE I UTRZYMANIE KONKURENCYJNEJ POZYCJI W STOSUNKU DO GMIN OŚCIENNYCH POPRZEZ STWARZANIE WARUNKÓW DO HARMONIJNEGO I DYNAMICZNEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO.

Cel nadrzędny jest celem o charakterze ponadperspektywicznym do osiągnięcia którego się dąży nigdy nie osiągając stanu docelowego.

CELE STRATEGICZNE (na 10 lat)

- I. Wykorzystanie atutu położenia w celu pozyskania inwestorów zewnętrznych i mobilizacji kapitału lokalnego sprzyjającego procesom przekształceń własnościowych.**
- II. Rozwój infrastruktury na terenie gminy.**
- III. Podniesienie jakości kapitału ludzkiego gminy.**
- IV. Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa.**
- V. Poprawa warunków życia społeczeństwa lokalnego.**
- VI. Wykorzystanie bliskości Warszawy i potencjału środowiska naturalnego dla potrzeb rozwoju gospodarczego.**
- VII. Rozwój funkcji ponad lokalnych gminy.**

Cele strategiczne służą osiągnięciu celu nadrzędnego, ich horyzont czasowy obejmuje okres 10- letni. Są one odzwierciedleniem zarówno lokalnych warunków działania jak i zewnętrznych uwarunkowań oraz praw rozwoju jednostek terytorialnych w warunkach gospodarki rynkowej.

Numeracja celów strategicznych została dokonana ze względów redakcyjnych dokumentu i nie jest ona odzwierciedleniem hierarchii ważności celów ani kolejności ich osiągania.

Rozdział IV

CELE OPERACYJNE I ZADANIA

1. Wykorzystanie atutu położenia w celu pozyskania inwestorów zewnętrznych i mobilizacji kapitału lokalnego sprzyjającego procesom przekształceń własnościowych.

1. Przygotowanie infrastrukturalne terenów pod potrzeby potencjalnych inwestorów:

- zidentyfikowanie terenów o największej atrakcyjności dla zagospodarowania produkcyjno – usługowego
- opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego terenów o największym zainteresowaniu potencjalnych inwestorów
- wprowadzenie zapisów do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mszczonów odpowiadających polityce przeznaczenia funkcjonalnego terenów.
- opracowanie programu zabezpieczenia środków własnych i pozyskania środków zewnętrznych oraz harmonogramu rozwoju infrastruktury na zidentyfikowanych terenach.

2. Działanie marketingowe i promocyjne gminy:

- opracowywanie ofert adresowych i bezadresowych
- opracowanie programu wykorzystania mediów dla promocji gmin
- nawiązanie kontaktu z instytucjami zajmującymi się marketingiem terytorialnym (np. Regionalne Agencje Rozwoju, Izby Przem.- Handlowe, PAIZ i inne).
- promowanie gminy podczas organizowania imprez kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym
- pozyskanie znaczących osób z Mszczonowa dla celów promocji gminy
- podjęcie działań na rzecz podjęcia współpracy z gminami w kraju i za granicą

3. Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej:

- sprzyjanie kontynuowaniu tradycji rzemieślniczych
- pomoc w promocji produktów lokalnych

II. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY NA TERENIE GMINY

1. Poprawa warunków komunikacyjnych w gminie

- opracowanie projektów w zakresie skomunikowania poszczególnych obszarów gminy z ośrodkiem węzłowym, wojewódzkimi i krajowymi szlakami komunikacyjnymi ze szczególnym uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod przyszły rozwój.
- pozyskiwanie środków i współpraca z innymi jednostkami w celu realizacji inwestycji komunikacyjnych
- podejmowanie działań w zakresie realizacji inwestycji drogowych.
- podejmowanie działań mających na celu opracowanie wraz z organami administracji rządowej i samorządowej poprawy stanu technicznego dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych.
- wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych sprzyjających rozwojowi drogowej infrastruktury,
- współpraca z Starostwem i GDDKiA w sprawie realizacji inwestycji drogowych,

2. Poprawa stanu w zakresie zwodociągowania gminy

- kontynuacja działań na rzecz pozyskania poza samorządowych środków finansowych na wdrożenie programów zwodociągowania gminy.

3. Poprawa gospodarki w zakresie utylizacji nieczystości płynnych

- kontynuacja działań na rzecz pozyskiwania poza samorządowych środków finansowych na wdrażanie opracowanego programu skanalizowania miasta i gminy Mszczonów.
- udostępnienie informacji i promowanie rozwiązań technicznych i technologicznych utylizacji ścieków w systemach przyzagrodowych.

4. Poprawa stanu zagospodarowania gminy w zakresie gazyfikacji

- współdziałania z Mazowieckim Operatorem Systemu Dystrybucyjnego Sp. z o.o., oddział Zakład Gazowniczy Łódź

5. Poprawa stanu energetyki przestarzałej sieci energetycznej

- współpraca z Zakładem Energetycznym w zakresie określania potrzeb w zakresie energetyki, a także współpraca w zakresie elektryfikacji terenów pod budownictwo.

6. Poprawa stanu telekomunikacji na obszarach gminy

- współdziałanie z Telekomunikacją Polską S.A. w zakresie telefonizacji obszarów wiejskich,
- współdziałanie z dostawcami Internetu w zakresie informatyzacji wsi
- możliwość budowy bezprzewodowej sieci internetowej na terenach wiejskich

III. PODNIESIENIE JAKOŚCI KAPITAŁU LUDZKIEGO GMINY

1. Działanie na rzecz dopasowania kwalifikacji ludności do potrzeb rynku pracy

- opracowanie wspólnie z PUP (Powiatowy Urząd Pracy) programu szkoleń podnoszących i zmieniających kwalifikacje w zależności od ujawniających się potrzeb na rynku pracy

- podejmowanie działań wspólnie z PUP mających na celu przełamywanie barier psychologicznych przed zmianą kwalifikacji poprzez promowanie korzyści i szans związanych ze zmianą zawodu.

2. Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości oświaty.

- współpraca z dyrektorami szkół i Kuratorium na rzecz wprowadzania nowoczesnych metod nauczania i form oświaty poza lekcyjnej,
- poprawa jakości i efektywności kształcenia i umiejętności uczniów,
- organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- podniesienie efektywności zarządzania oświatą,
- podniesienie sprawności funkcjonowania szkół i placówek oświatowych,
- wykorzystanie bazy szkół wiejskich do prowadzenia działalności pozaszkolnej,
- utworzenie kierunku kształcenia zgodnego z zapotrzebowaniem rynku,
- poprawa bazy sportowej przy szkołach,
- opracowanie bilansu potrzeb w zakresie profili kształcenia w nawiązaniu do preferowanych kierunków rozwoju gminy,
- kontynuacja działań promujących młodzież szczególnie uzdolnioną i nauczycieli osiągających wybitne wyniki w procesie dydaktycznym.
- modernizacja i rozbudowa bazy lokalowej szkół i placówek oświatowych,
- systematyczne doposażanie i modernizacja szkół i placówek oświatowych w sprzęt komputerowy i w inne urządzenia multimedialne niezbędne do prowadzenia otwartych pracowni multimedialnych w ramach których są prowadzone również punktu doradcze,
- umożliwienie mieszkańcom gminy dostępu do różnorodnych usług i świadczeń drogą elektroniczną, poprzez stworzenie platformy cyfrowej (e-learning),
- rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu na terenie całej gminy.

3. Stwarzanie warunków dla pozyskania i zatrzymania odpływu wykwalifikowanych kadr.

- opracowanie systemu zachęt preferujących osoby z wyższymi kwalifikacjami

- nawiązanie współpracy z PUP i największymi pracodawcami w celu określenia zapotrzebowania na osoby z wyższymi kwalifikacjami i opracowanie wspólnych działań na rzecz ich pozyskania.

IV. RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA ROLNICTWA

1. Działanie na rzecz rozwoju przetwórstwa.

- opracowanie wspólnie z MODR bilansu potrzeb w zakresie przetwórstwa poszczególnych produktów rolniczych.
- opracowanie oferty i nawiązanie kontaktu z firmami działającymi w zakresie przetwórstwa produktów rolnych.

2. Podniesienie dochodowości pracy w rolnictwie.

- promocja wspólnie z MODR uprawy i hodowli o wysokiej dochodowości oraz wspieranie programu dolesień.
- pomoc w organizowaniu się rolników indywidualnych w grupy producenckie i marketingowe.
- podjęcie działań wspólnie z MODR mających na celu zainteresowanie obszarem gminy firm zajmujących się obrotem produktami rolniczymi.

3. Działanie na rzecz rozwoju alternatywnych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

- opracowane zakresu potrzeb rozwoju usług związanych z obsługą rolnictwa oraz usług na rzecz obsługi ludności w obszarach wiejskich.
- rozpoznanie możliwości wsparcia osób podejmujących i kreujących miejsca pracy nie związane z rolnictwem w obszarach wiejskich (m. in. przy wykorzystaniu mienia komunalnego).
- promowanie wspólnie z MODR agroturystyki
- rozpoznanie możliwości utworzenia nowych miejsc pracy na obszarach rolniczych o wysokiej lesistości lub szczególnej atrakcyjności turystycznej.

4. Działanie na rzecz zmiany struktury agrarnej gospodarstw.

- opracowanie banku danych wspólnie z MODR dotyczących możliwości nabycia, sprzedaży i scalania gruntów.
- kontynuacja działań mających na celu usprawnienia procesu obrotu gruntami będących własnością ANR (Agencja Nieruchomości Rolnych).
- promowanie wspólnie z MODR powiększania i scalania gospodarstw,
- działania na rzecz modernizacji i restrukturyzacji rolnictwa,
- promocja programów pomocowych dla rolnictwa, wykorzystanie informatyzacji i telefonii bezprzewodowej do bezproblemowej i szybkiej komunikacji z osobami na terenach wiejskich
- wykorzystanie nowych rozwiązań technicznych do usprawnienia i podniesienia wartości produkcji.

V. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA SPOŁECZEŃSTWA LOKALNEGO

1. Poprawa zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności.

- kontynuacja działań przygotowujących tereny pod budownictwo jednorodzinne
- opracowanie programu i rozpoznanie możliwości pozyskania poza budżetowych środków na poprawę stanu technicznego komunalnych zasobów mieszkaniowych.
- opracowanie zasad rozwoju budownictwa socjalnego przy wykorzystaniu różnych współpracy i dofinansowania.

2. Poprawa stanu zdrowotności społeczeństwa.

- doprowadzenie do wypracowania wspólnie z placówkami opieki zdrowotnej koncepcji zabezpieczenia adekwatnej do potrzeb kadry lekarzy i specjalistów.
- współpraca z ZOZ-em w celu pozyskania środków poza budżetowych na wyposażenia w niezbędny sprzęt medyczny.

3. Poprawa i racjonalizacja działań w zakresie pomocy społecznej.

- zidentyfikowanie grup osób najbardziej potrzebujących pomocy i opracowanie harmonogramu wdrożenia programu pomocy.
- prowadzenie działań mających na celu pozyskanie środków finansowych i rzeczowych ze źródeł poza samorządowych tj. fundacje, organizacje charytatywne, jednostki gospodarcze, środki krajowe i wojewódzkie.
- pomoc w organizacji działań przeciwdziałającym patologiom społecznym.

4. Poprawa środowiska życia na obszarze miasta i gminy

- współpraca z GDDiA w zakresie realizacji II Etapu Obwodnicy
- działanie na rzecz poprawy estetyki miasta i terenów wzdłuż tras wlotowych do miasta.
- opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonów
- opracowanie koncepcji budowy ścieżek rowerowych przebiegających przez tereny wiejskie np. łączące takie miejscowości jak Zbiroża, Lutkówka, Osuchów, Mszczonów i Ciemnogojna
- określenie pożądanych kierunków rozwoju bazy hotelowo – gastronomiczno – turystycznej.
- wspieranie różnorodnych form życia kulturalnego, sportu i rekreacji.

5. Działanie na rzecz ograniczenia bezrobocia.

- promowanie wspólnie z PUP różnych form samozatrudnienia.
- patrz cel strategiczny IV, operacyjny 1 i 3.

6. Poprawa bezpieczeństwa publicznego.

- opracowanie wspólnie z Policją programu przeciwdziałania i zapobiegania przestępczości.
- propagowanie we współpracy ze szkołami zachowań podnoszących stan bezpieczeństwa.

- wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu przeciwdziałaniu przestępczości.
- działanie na rzecz wykonania monitoringu w centrum miasta.

VI. WYKORZYSTANIE BLISKOŚCI WARSZAWY I POTENCJAŁU ŚRODOWISKA NATURALNEGO DLA POTRZEB ROZWOJU GOSPODARCZEGO.

1. Rozwój bazy hotelowej i turystycznej obsługującej ruch tranzytowy i turystyczny regionu centralnego.

- zidentyfikowanie terenów mogących się stać przedmiotem oferty budowy bazy noclegowej, hoteli i miejsc parkingowych na terenie gminy.
- pozyskanie zidentyfikowanych powyżej terenów, uporządkowanie stosunków własnościowych i wyposażenie w niezbędną infrastrukturę.
- podjęcie działań na rzecz pozyskania inwestorów,
- podjęcie działań na rzecz budowy II Etapu basenów termalnych.
- podjęcie działań na rzecz budowy lotniska centralnego dla Polski

2. Wyposażenie terenów o szczególnej atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej w niezbędne urządzenia sprzyjające wypoczynkowi weekendowemu i sezonowemu.

- podjęcie działań na rzecz zagospodarowania terenu przy zbiorniku ANKA i pozyskanie inwestorów.
- rozważanie możliwości stworzenia pól namiotowych w obszarach o wysokiej atrakcyjności.
- prowadzenie działalności promującej w/w obszary.
- budowa kompleksu basenów z wykorzystaniem źródeł termalnych w Mszczonowie
- ścieżki rowerowe łączące atrakcje turystyczne

3. Sprzysianie rozwojowi budownictwa wysokostandardowego dla ludności spoza terenu gminy.

- zidentyfikowanie i przygotowanie terenów będących przedmiotem oferty dla budownictwa wysokostandardowego.
- nawiązanie kontaktu z biurami obrotu nieruchomości w celu promocji tych terenów i pozyskania inwestorów.

4. Sprzysianie rozwojowi szybkiej kolei naziemnej łączącej Mszczonów z Warszawą.

VII. ROZWÓJ FUNKCJI PONADLOKALNYCH GMINY

1. Utrzymanie i rozwój roli gminy jako zaplecza terenowego dla działalności gospodarczej, mieszkalnictwa, wypoczynku w rejonie centralnym.

- patrz cel strategiczny : II, V, VI

2. Rozwój ponadlokalnych form oświaty.

- rozważanie możliwości i opracowanie koncepcji rozszerzenia działalności szkoły rolniczej.
- patrz cel strategiczny: III

3. Prowadzenie działań promocyjnych gminy.

- patrz cel strateg. I, operacyjny 2.
- działanie na rzecz poprawy wizerunku władz lokalnych w społeczeństwie lokalnym i na zewnątrz.
- utrzymywanie stałych kontaktów z gminami ościennymi i organami administracji wojewódzkiej, krajowej i powiatowej.
- bieżące informowanie społeczeństwa o działaniach władz samorządowych i zamierzeniach rozwoju gminy.

Rozdział V

ZGODNOŚĆ STRATEGII MSZCZONOWA ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU (województwa, krajowa)

Zapisy zawarte w Strategii spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy, powiatu i województwa. Cele i zadania określone w Strategii są wewnętrznie zgodne, a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Niektóre z zapisanych celów i zadań mogą być realizowane przy wykorzystaniu wsparcia jednostek administracyjnych gminy i wyższego szczebla, te ostatnie bowiem posiadają w swoich dokumentach zapisy, których realizacja wywoła pozytywne efekty dla rozwoju Mszczonowa. Taki zapis Strategii pozwolił na osiągnięcie integracji polityki kształtowania rozwoju gospodarczego na szczeblu, gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

W szczególności Strategia jest spójna z celami następujących ważnych dokumentów:

- Założenia do Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015”,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020,
- Strategia Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego,

**„ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2007-2015”,
ZAAKCEPTOWANEJ PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W DNIU 31.01.2006R.**

Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej

Priorytet 3: Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości

Priorytet 4: Budowa zintegrowanej wspólnoty, systemu bezpieczeństwa i zasad współpracy

Priorytet 5: Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej

**„NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013
WSPIERAJĄCE WZROST GOSPODARCZY I ZATRUDNIENIE”
ZAAKCEPTOWANE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W DNIU 14 LUTEGO 2006**

Cel strategiczny: Tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju.

Cel 1: Tworzenie warunków do utrzymania trwałego wysokiego tempa wzrostu gospodarczego

Cel 2: Wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego

Cel 3: Podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora usług

Cel 4: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów

Cel 5: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich arginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Ponadto, działania ujęte w Strategii będą spójne z następującymi programami operacyjnymi, które będą realizowane w Polsce w latach 2007-2013:

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, koordynowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

a także:

2. Regionalne Programy Operacyjne (RPO), w szczególności Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007-2013,

3. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
4. Program Operacyjny Konkurencyjna Gospodarka,
5. Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

**„REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO 2007-2013” PRZYGOTOWANY PRZEZ URZĄD
MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W LIPCU 2007 R.**

Celem generalnym „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2005-2013” jest *poprawa konkurencyjności regionu i zwiększanie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa.*

Priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego:

Priorytet I: Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego
i przedsiębiorczości na Mazowszu

Priorytet II: Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza

Priorytet III: Regionalny system transportowy

Priorytet IV: Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka

Priorytet V: Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu

Priorytet VI: Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i
rekreacji

Priorytet VII: Tworzenie i poprawa warunków do rozwoju kapitału ludzkiego.

Priorytet VIII: Pomoc techniczna

**STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO ROKU 2020
OPUBLIKOWANEJ W MARCU 2006 R.**

Cel nadrzędny rozwoju Mazowsza: wzrost konkurencyjności gospodarki i równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców.

Trzy cele strategiczne, które umożliwią osiągnięcie celu nadrzędnego

1. Budowa społeczeństwa informacyjnego i poprawa jakości życia mieszkańców województwa
2. Poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju

Cele pośrednie, które umożliwią osiągnięcie celów strategicznych

1. Rozwój kapitału społecznego

Cele operacyjne:

Wzrost poziomu wykształcenia i poprawa jakości kadr

Wzrost zatrudnienia w regionie i przeciwdziałanie bezrobociu

- 1.5 Intensyfikacja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

- 1.6 Poprawa bezpieczeństwa publicznego

2. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

Cele operacyjne:

- 2.1 Rozwój MSP oraz wzrost ich innowacyjności i konkurencyjności

- 2.2 Wspieranie instytucji wspierania biznesu

4. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametreopolitarnych

Cele operacyjne:

- 4.2 Wzmocnienie potencjału rozwojowego ośrodków subregionalnych i małych miast

- 4.4 Budowa i rozwój infrastruktury społecznej

- 4.5 Ochrona i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego dla zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju

5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz kształtowanie wizerunku regionu.

Cele operacyjne:

- 5.1 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i integracji regionalnej

- 5.2 Poprawa i promocja atrakcyjności inwestycyjnej w regionie

- 5.3 Promocja i zwiększanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej regionu w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego

- 5.4 Kształtowanie tożsamości regionu oraz kreowanie i promocja jego produktu

- 5.5 Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mszczonów jest spójna zarówno z misją jak i celami Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego.

Misją jaką urzeczywistniać mają władze Powiatu Żyrardowskiego jest stworzenie bezpiecznej przestrzeni życiowej przy zachowaniu wysokich walorów środowiska naturalnego powiatu i rozwój więzi społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków dla samorealizacji mieszkańców i sprzyjanie działaniom ukierunkowanym na poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców z równoczesnym uwzględnieniem potrzeb osób o mniejszych możliwościach życiowych.

I. Cel strategiczny – POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. Cel operacyjny – Zapewnienie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia oraz pracodawcom w znajdowaniu odpowiednich pracowników
2. Cel operacyjny: Aktywizacja zawodowa bezrobotnych
3. Cel operacyjny: Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców
4. Cel operacyjny: Tworzenie warunków dla rozwoju kultury, sportu i turystyki
5. Cel operacyjny: Poprawa warunków mieszkaniowych w powiecie
7. Cel operacyjny: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia

II. Cel strategiczny – ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW

1. Cel operacyjny: Kontynuacja współpracy policji z mieszkańcami powiatu
2. Cel operacyjny: Zapewnienie większego bezpieczeństwa w komunikacji
3. Cel operacyjny: Dostosowanie obecnego systemu bezpieczeństwa do standardów unijnych – zapewnienie skuteczności systemu współdziałania służb
4. Cel operacyjny: Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu
5. Cel operacyjny: Działania prorodzinne

III. Cel strategiczny – ROZWÓJ GOSPODARCZY

1. Cel operacyjny: Działalność proinwestycyjna powiatu w zakresie budowy i remontu dróg
2. Cel operacyjny: Rozwinięcie sieci połączeń komunikacyjnych
4. Cel operacyjny: Poprawa stanu środowiska naturalnego i ochrona przyrody

Rozdział VI

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja inwestycji ujętych w Strategii będzie finansowana z następujących źródeł:

- Fundusze strukturalne Unii Europejskiej: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolniczy Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Budżet Gminy Mszczonów,
- Budżet właścicieli nieruchomości,
- Budżety Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Fundusze Konserwatora Zabytków,
- Fundusze Ministerstwa Kultury,
- Kredyty komercyjne,
- Środki prywatne.

Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych. Wskazane w Strategii działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe Unii Europejskiej.

Wszystkie cele strategiczne zawarte w niniejszej Strategii będą mogły być dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego oraz Funduszu Spójności.

Program będzie realizowany w latach 2007-2013 na terenie całego kraju. Podstawą realizacji założeń strategicznych Programu będą działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych. Wszystkie te działania będą finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej.

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, zdefiniowano cztery osie:

- Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego;
- Oś 2: Poprawa środowiska przyrodniczego i obszarów wiejskich;
- Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej;
- Oś 4: Leader.

Rozdział VII

MONITORING, AKTUALIZACJA I ZAŁOŻENIA WDROŻENIA STRATEGII

Monitoring i aktualizacja

Strategia jest dokumentem otwartym. Zapisy w niej zawarte muszą być weryfikowane w zależności od zmieniających się lokalnych warunków działania priorytetów i potrzeb społecznych oraz przebiegu zewnętrznych procesów gospodarczych mających wpływ na rozwój gminy. Niezbędnym jest także śledzenie tempa zaawansowania i prawidłowości osiągania zapisanych w strategii celów i realizacji działań. Temu celowi służyć ma opracowany dla potrzeb implementacji strategii system monitoringu. Zawiera on zarówno zespół wskaźników :miar ilościowych jak i jakościowych. Proponowany bank danych może być także wykorzystywany do potrzeb nie związanych ze strategią.

Wskaźniki ilościowe:

- ilość nowo utworzono miejsc pracy,
- stopa i dynamika bezrobocia z uwzględnieniem grup wiekowych,
- ilość nowo powstałych podmiotów gospodarczych,
- ilość wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych,
- ilość terenów zainwestowanych pod budownictwo i pozarolniczą działalność gospodarczą,
- ilość terenów pod budownictwo mieszkaniowe (jednorodzinne w tym wysoko standardowe),
- liczba budynków podłączonych do wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej,
- liczba budynków podłączonych do wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej,
- liczba budynków podłączonych do wybudowanej/zmodernizowanej sieci gazowej,
- ilość miejsc pracy niezwiązanych z rolnictwem powstałych na obszarach wiejskich,
- ilość jednostek gospodarczych związanych z przetwórstwem,
- ilość wydanych pozwoleń na budynki mieszkalne,
- ilość pozyskanych lekarzy, specjalistów,
- ilość osób objętych opieką społeczną,
- ilość pozyskanych środków rzeczowych i finansowych na opiekę społeczną,
- przyrost miejsc hotelowych i jednostek małej gastronomii,
- liczba obiektów turystyczno-rekreacyjnych powstałych na terenie zbiornika wodnego "ANKA".

Oprócz miar ilościowych zastosowane zostaną mierniki jakościowe dotyczące głównie stopnia zaawansowania przedłożonych do opracowania programów oraz stanu wdrożenia istniejącej dokumentacji i projektów. Zebranie proponowanych wyżej wskaźników i miar wymagać będzie współpracy z GUS, Urzędem Skarbowym i Starostwem Powiatowym. Nie wszystkie, bowiem dane są agregowane na poziomie lokalnym. Monitoring będzie prowadzony w ustalonych okresach czasu odzwierciedlających horyzont czasu podejmowanych do osiągnięcia celów i zadań

do realizacji. W zależności od uzyskiwanych wyników przeprowadzona będzie aktualizacja zapisów w strategii. Jest ona możliwa na poziomie zadań i celów operacyjnych.

Wdrożenie strategii

Wdrożenie strategii wymagać będzie podjęcia działań na rzecz jej uspołecznienia, oznacza to, iż należy pozyskać partnerów szeroko rozumianego środowiska lokalnego mogących wesprzeć realizację zadań i osiągnięcie celów. Niektórzy z tych partnerów zostali już wskazani w zapisach poszczególnych zadań.

Należą do nich:

➤ jednostki administracji wojewódzkiej:

- MODR
- GUS
- Mazowiecki Urząd Wojewódzki
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego

➤ jednostki administracji powiatowej:

- PUP
- Urząd Skarbowy
- ZOZ
- Starostwo Powiatowe
- Zakład Energetyczny

➤ Telekomunikacja Polska S. A.

➤ Agencja Nieruchomości Rolnych

➤ GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich

Powinno się nawiązać współpracę z instytucjami otoczenia rynkowego, lokalnymi, wojewódzkimi mediami oraz lokalnymi grupami interesów. Celowym będzie także pozyskanie miejscowych liderów i autorytetów. Wymaganiem byłoby przeprowadzenie działań promujących strategię tak w społeczeństwie lokalnym jak i na zewnątrz. Realizacja proponowanych w strategii celów i zadań będzie przedmiotem decyzji Burmistrza i Rady Gminy. Nie wszystkie z zapisanych celów i zadań muszą być zrealizowane. Nie jest także określony czas przystąpienia do realizacji poszczególnych zadań i osiągnięcia celów.

Wybór do realizacji niektórych projektów o charakterze inwestycyjnym powinien być poprzedzony opracowaniem tzw. business planów i studiów możliwości w wyniku których wybierze się wariant optymalny z ekonomicznego punktu widzenia osiągnięcia celu i realizacji zadania.